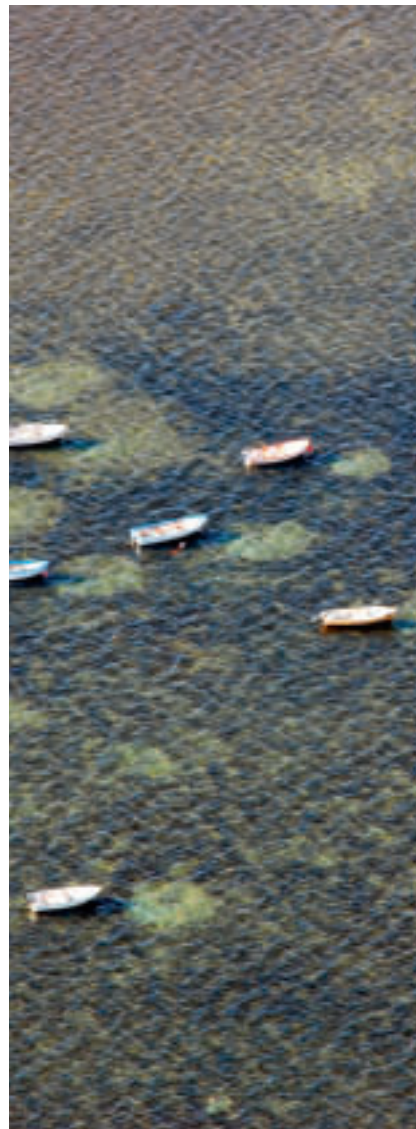
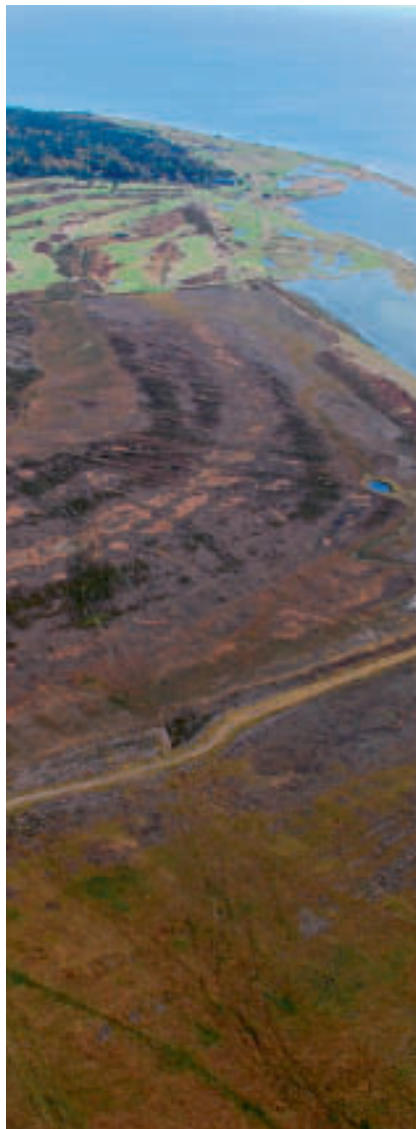
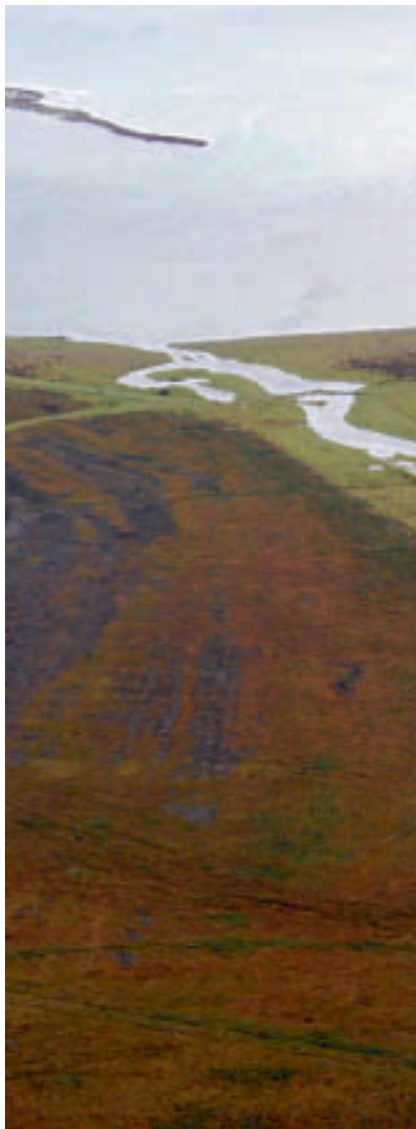

Bilaga B

Vellinge Översiktsplan 2010 - med utblick mot 2050

Konsekvenser

Vellinge vidgar vyerna

Antagen av kommunfullmäktige 2013-01-23 Laga kraft 2013-06-27

Innehåll

- Bakgrund
- Eventuell miljöpåverkan av framtida markanvändning
- Konsekvensbeskrivning - sammandrag
- Inledning
- Konsekvenser
- Mål för folkhälsan
- Mål och normer för miljö kvalitet
- Betydande miljöpåverkan

Bakgrund

En översiktsplans konsekvenser är i många fall svåra att förutse på grund av det långa tidsperspektivet och det ökade regionala beroendet

De förslag på åtgärder som redovisas i översiktsplanen ska bedömas med hänsyn till vilka konsekvenser de kan komma att medföra, både positiva och negativa, för att uppfylla följande mål:

- skapandet av en robust och hållbar struktur
- eftersträva en förtätning och komplettering i befintliga tätorter samt ett effektivt markutnyttjande i områden med ny bebyggelse för att förhindra tätortsutbredning på åkrar, ängs- och naturmark och därmed värna den goda jorden
- erbjuda fler arbetstillfällen
- skapa en attraktivare stadsmiljö
- erbjuda ett utökat utbud av bostäder
- fler nöjda kommuninvånare
- social balans
- en ekonomisk utveckling i balans
- förbättrat regionalt samarbetet och regionala samband

Eventuell miljöpåverkan av framtida markanvändning

Tidig analys som redovisar de förslag på ny markanvändning som bedöms kunna medföra betydande miljöpåverkan.

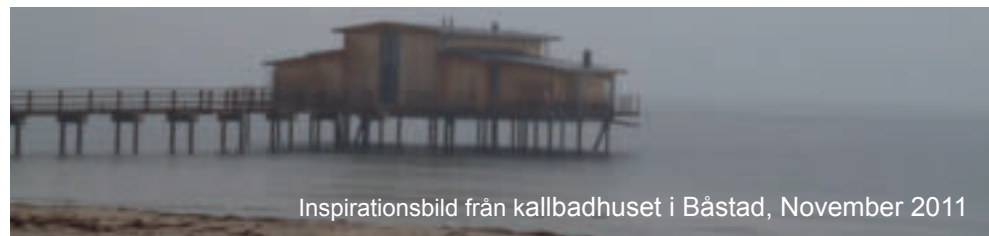
En del av de åtgärder som läggs fast i översiktsplanens förslag på utveckling och ny framtida mark- och vattenanvändning kan i det fortsatta plan- och utredningsarbetet komma att innebära betydande miljöpåverkan.

Vid ett tidigt samråd med länsstyrelsen, i översiktsplanens programskede, lyftes nedan uppräknade punkter fram som viktiga att belysa och utreda under det fortsatta arbetet för att de skulle kunna innebära betydande miljöpåverkan (BMP).

Se även planskiss på följande sida som redovisar de fysiska lägena på kommunens plankarta.

Redovisning av skattade miljökonsekvenser för nedan uppräknade punkter bildade grunden till översiktsplanens konsekvensbeskrivning och miljöbedömning:

- bevarande och utveckling av jordbruksmarkens brukande
- lägen för byggnation av nya spår för järnväg alternativt spårväg.
- lägen för byggnation av fysiska skydd mot höga havsnivåer.
- utveckling av hamnen i Falsterbokanalerna vid norra kanalmynningen med komplettering av bostäder, verksamheter och service
- eventuellt läge för ny framtida återvinningsstation utmed E 6:an.
- anläggning av ny våtmark vid Hammarbäckens mynning i östra Höllviken.
- anläggning av nya fördröjningsdammar.
- eventuellt framtida läge för biogasanläggning eller gasmottagningsstation.
- ny vägsträcka mellan 519 och 585 öster om Rängs sand.
- nya väganslutningar till E 6 från väg 100.
- nya väst-östlig vägsträckor mellan E 6 Vellinge södra mot Östra Greve.
- byggnation av nya Pågåtgångstationer med planskilda korsningar vid Västra Ingelstad och Östra Greve (utreds av Trafikverket).
- utveckling och utbyggnad av Skanörs hamn inklusive nytt kallbadhus.

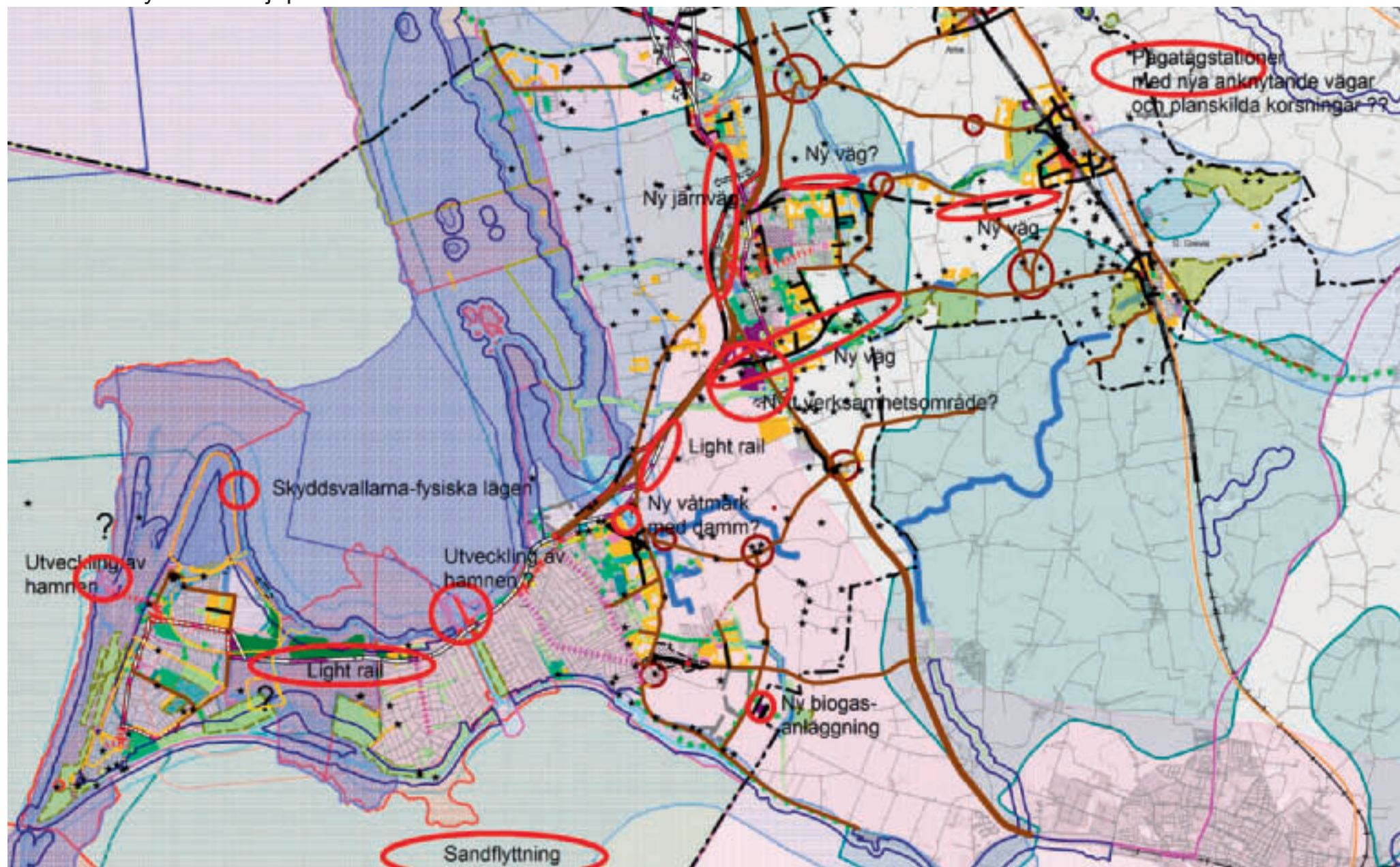

Inspirationsbild från kallbadhuset i Båstad, November 2011

Planskiss - Eventuell miljöpåverkan av framtida markanvändning

Tidig analys som redovisar de förslag på ny markanvändning som i översiktsplanens programskede bedömdes kunna medföra betydande miljöpåverkan.

Konsekvensbeskrivning - sammandrag

Konsekvensbeskrivningen lyfter fram både positiva och negativa effekter samt belyser vilka konsekvenser som översiktsplanen kan leda till. Såväl miljömässiga, som sociala och samhällsekonomiska konsekvenser lyfts. Därigenom ger konsekvensbeskrivningen en bedömning av huruvida planen innebär en god långsiktig samhällsutveckling eller inte.

Syftet är att ge en överblick över planens övergripande strategier och vad dessa kan innebära.

Konsekvensbeskrivningen redovisar även de särskilda miljöutmaningar som behöver hanteras framöver, nämligen översvämningssrisker till följd av förändrat klimat med stigande havsnivåer, påverkan på vattenkvalitet och ett säkert, framkomligt och hållbart trafiksystem.

Konsekvensbeskrivningen utgår ifrån de förslag på utveckling som ges för de geografiskt avgränsade karaktärsområdena i översiktsplanen. Särskilt fokus läggs vid vilka konsekvenser föreslagen bebyggelsestruktur, grönstruktur samt trafikstruktur förväntas få för samhället.

Översiktsplanens strategi bygger i stora drag på att fördela tillkommande bebyggelse till kommunernas centrala och östra delar och i mindre grad till Falsterbonäset, såsom hittills skett sedan kommunsammanslagningen. Detta ska ge en bättre balans i kommunen vad gäller tillgång till service, kommunikationer mm. Eventuell risk för påverkan på riksintressen och områden med förordnanden i de olika karaktärsområdena lyfts, för att tydliggöra eventuella behov av hänsyn till dessa vid fortsatt planläggning och genomförande.

En översiktlig bedömning görs av översiktsplanens konsekvenser för den sociala miljön. Frågor som delaktighet, ekonomiska och sociala förutsättningar, barns och ungas uppväxtvillkor samt möjligheten till ett fysiskt aktivt liv redovisas.

Planens konsekvenser för den ekologiska hållbarheten beskrivs i sin helhet utifrån samhällets mål och normer för miljö kvalitet som antagits av riksdagen. Särskilt fokus har lagts på klimatpåverkan, ekologiska livsmiljöer, grundvatten, odlingslandskap samt en god bebyggd miljö.

Generellt sett bedöms Vellinge Översiktsplan 2010 med utblick mot 2050 ta tag i de stora hållbarhetsfrågor som finns att hantera.

Kommunen arbetar aktivt med klimatförändringsproblematiken och föreslår både långsiktiga och kortsiktiga åtgärder utifrån den kunskap som finns tillgänglig idag. Översiktsplanen tar hänsyn till och ger utrymme för de åtgärder som i dagsläget bedöms krävas för att förhindra omfattande skador på bebyggelse och naturmiljö.

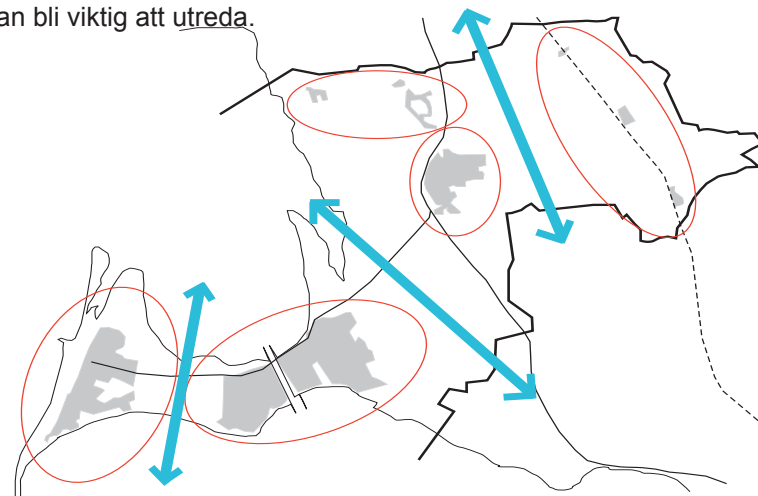
Aktuella åtgärder för att skydda mot förväntade höjda havsnivåer är fortsatt kontinuerlig sandfodring, anläggande av nya utjämningsmagasin och dagvattendammar, upprepning och installation av någon typ av slussar eller fördämningar i de olika dikessystemen, anläggande av nya pumpstationer för avledning av dagvatten ut i havet, installation av backventiler i befintliga ledningar samt grundvattendränning för att bibehålla dagens grundvattennivåer.

Uppföljning och återkommande avstämning mot aktuella prognoser för havets hög- och medelvattennivå samt uppdatering gentemot forskningsresultat och framtida förbättrad teknikutveckling kommer att ske.

Vad gäller trafiksystemet föreslås en framtida satsning på spårburen trafik mellan Malmö-Vellinge-Falsterbonäset. Detta är viktigt för att dels avlasta trafiken på E 6 och väg 100 som redan idag stundvis är överbelastade, dels för att minska trafikbelastningen in till och i Malmö Stad. Under en första etapp kan en förbättrad utbyggd kollektivtrafik med ökad turtäthet, modernare bussar, nya och/eller ändrade busslinjedragningar samt utbyggnad av prioriterade buskörfält fungera enligt principen "Tänk spår - kör buss".

Miljöstörningar från trafiken genom luftutsläpp och bullerstörningar ska följas upp kontinuerligt. Luftkvaliteten vid E 6:ans norra infart och väg 100 dokumenteras och övervakas av kommunen genom kontinuerliga mätningar av de luftföroreningar för vilka det finns antagna miljö kvalitetsnormer.

Bullernivåer utmed E 6 i Vellinge tätort och Hököpinge samt Väg 100 genom Höllviken bör utredas av Trafikverket och åtgärder troligen vidtas, för att minska bullerstörningar på befintlig bebyggelse. I detta sammanhang kommer även frågan om utökad hamnverksamhet i Trelleborg och därmed risken för ökad andel tunga transporter på E 6:an bli viktigt att utreda.

Inledning

Syftet med konsekvensbeskrivningen

Översiktsplanen redovisar kommunens övergripande strategi för utveckling och planering av framtida mark- och vattenanvändning. För att bedöma om översiktsplanen innebär en långsiktigt hållbar samhällsutveckling ska den konsekvensbeskrivas. Genom att konsekvensbeskriva översiktsplanen görs en bedömning av huruvida planen innebär en god långsiktig samhällsutveckling eller inte.

Aspekter av hållbarhet - med människan i fokus

En hållbar utveckling bygger på ett fungerande samspel mellan ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter. De ekologiska aspekterna berör t.ex. biologisk mångfald, kulturhistoriska värden och hushållning med naturresurser som jordbruksmark. De sociala aspekterna handlar bland annat om en tillgänglig stad för alla, god boendemiljö med tillgång till grönområden, möjlighet att välja olika boendeformer och god tillgång på service.

Trygghet, gemenskap och delaktighet är också viktiga frågor som kan ingå i de sociala aspekterna. Även en god samhällsekonomi är en förutsättning för att uppnå en hållbar utveckling. Exempel på ekonomiska aspekter kan vara sysselsättningsgrad, rättvis fördelning av levnadsstandard, stabil ekonomisk tillväxt samt regional balans och dess inverkan på samhällsekonomin.

Avgränsning av relevanta frågor

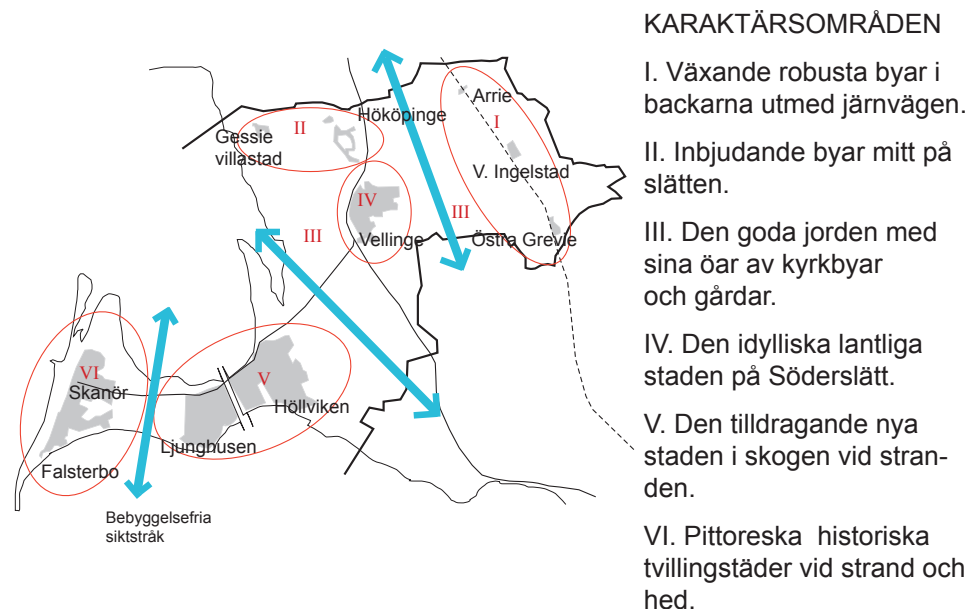
Kommunen har i ett tidigt samråd med länsstyrelsen avgränsat vilka frågor som kan förväntas ha större miljöpåverkan och som därför behöver redovisas i konsekvensbeskrivningen. Särskilt översvämningsrisker till följd av stigande havsnivåer, påverkan på vattenkvalitet och trafikfrågorna bedömdes kunna ge en betydande miljöpåverkan. Vilka konsekvenser dessa frågor kan medföra lyfts särskilt fram under rubriken Betydande miljöpåverkan. För dessa frågor beskrivs även ett nollalternativ, för att kunna jämföra översiktsplanens konsekvenser med de konsekvenser som skulle uppstå om förslagen i översiktsplanen inte genomförs.

Konsekvensbeskrivningens upplägg

Översiktsplanen är uppbyggd kring sex olika geografiska karaktärsområden för vilka strategier och riktlinjer presenteras för framtida utveckling. Konsekvensbeskrivningen identifierar möjliga konsekvenser av dessa olika strategier och riktlinjer, som är viktiga att beakta vid fortsatt planläggning och genomförande. Därefter beskrivs översiktsplanens konsekvenser för den sociala hållbarheten. Utgångspunkten tas utifrån de folkhälsomål som Folkhälsoinstitutet formulerat.

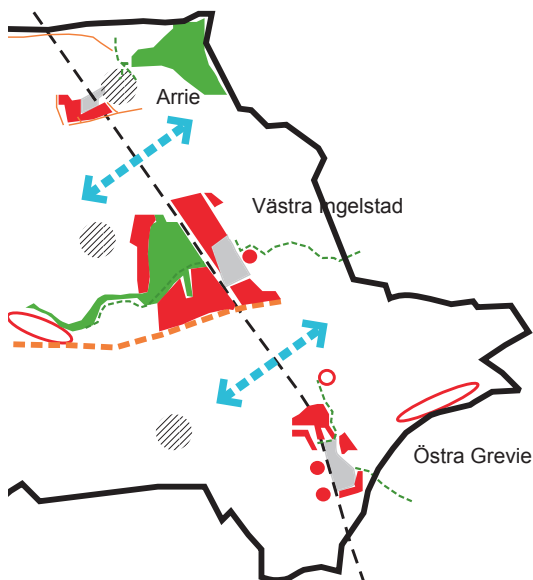
Planens konsekvenser för den ekologiska hållbarheten beskrivs i sin helhet utifrån samhällets mål och normer för miljökvalitet som antagits av riksdagen. För den ekonomiska hållbarheten finns inte lika tydligt uppställda mål att utgå ifrån. Dessa konsekvenser beskrivs därför främst i samband med de förslag till framtida utveckling som presenteras för respektive karaktärsområde.

Sist lyfts särskilt fram den betydande miljöpåverkan som planen kan ge upphov till och som ska följas upp och åtgärdas enligt kraven i miljöbalken.

Konsekvenser

VÄXANDE ROBUSTA BYAR I BACKARNA UTMED JÄRNVÄGEN - Arrie, Västra Ingelstad, Östra Grevie

Arrie, Västra Ingelstad och Östra Grevie

Föreslagen utbyggnad av området utmed Trelleborgsbanan innebär fler bostäder i mindre bilberoende lägen, vilket leder till en begränsad trafikökning. Detta leder i sin tur till miljömässiga vinster genom begränsning av förorenande utsläpp och bullernivåer. Ekonomiskt och socialt är det positivt genom att det ger ökade valmöjligheter och större flexibilitet samt att fler hushåll kan klara sig med en/utan bil. Utbyggnad med pågatågstrafik innebär att det blir mer attraktivt att bosätta sig i kommunens östra delar, vilket bidrar till en bättre balans i bostadsbyggandet inom kommunen, som idag kantrar åt kommunens västra delar. I Arrie kommer inte tågen att stanna. Med utbyggnad av byn förbättras förutsättningarna för busslinjen i Oxie att förlängas till Arrie. Detta minskar byns bilberoende, samtidigt som byn på grund av vägutbyggnaden kan komma att påverkas av buller och förändrad landskapsbild.

Såväl Västra Ingelstad som Östra Grevie kommer att ha pågatågsstationer och därför föreslås en koncentration av bebyggelse till dessa samhällen. Utbyggnaden av främst Västra Ingelstad och Östra Grevie utgör en väsentlig del i strategin att fördela tillkommande bebyggelse till kommunernas centrala och östra delar och i mindre grad till Falsterbonäset, såsom skett sedan kommunsammanslagningen.

Den stora utbyggnaden i Västra Ingelstad ger ökat underlag för utbyggd kommersiell och offentlig service, vilken servar hela området. Västra Ingelstad blir huvudort i de östra delarna av kommunen. Översiktsplanen innebär en större möjlighet att utveckla service och näringsverksamhet i tätorterna och på landsbygden.

Översiktsplanens restriktiva hållning till ny bebyggelse utanför föreslagna utbyggnads- och kompletteringsområden innebär att den öppna landskapskaraktären och den goda jorden bevaras. Det är viktigt att behålla fria öppna siktstråk mellan byarna.

Byarna ska fortsätta att vara tre separata byar med egen identitet och inte tillåtas växa samman.

Tillgängligheten till landskapet förbättras genom utbyggnad av cykelvägnätet och anläggande av beträddor utmed Gessiebäcken. Ett grönt rekreativstråk som förbinder Vellinge tätort med Västra Ingelstad utmed Gessiebäcken ger positiva konsekvenser för såväl kommuninvånarna, som växt- och djurlivet. Den gröna länken bör också medföra minskad näringsbelastning på bäcken från jordbruksmarken samt ger möjlighet för anläggning av nya fördröjningsdammar och översilningsytor för att minska belastningen i ån av det nya dagvattnet som kommer alstras från den nya exploateringen. Tillgängligheten i öst/västlig riktning förbättras genom en ny väg mot Vellinge tätort, E 6 och vidare mot Falsterbonäset. Samtidigt skapas dock ytterligare en barriär för växt- och djurliv.

PÅVERKAN PÅ RIKSINTRESSEN OCH FÖRORDNANDEN

- Föreslagen bebyggelse inom riksintresseområde (RI) för naturvården (N87) bedöms inte påverka riksintressets värde vid god utformning. Bebyggelsen i Kratten och Månstorps by är begränsad i omfattning. Vid Västra Ingelstad sker utbyggnad i direkt anslutning till tätorten i stationsnära läge. Därmed stärks underlaget till persontrafik på Trelleborgsbanan, vilken är av riksintresse.
- Sparsam komplettering i Månstorps by bedöms förenlig med RI kultur (MK133).
- Kompletterande bebyggelse föreslås inom landskapsbildsskyddsområde i Östra Grevie och Kratten. Tillstånd kommer att krävas.
- I Östra Grevie föreslås bebyggelse i utkanten av ett större RI-område för kulturmiljö (MK136). Den begränsade utbyggnaden bedöms inte strida mot riksintressets syfte.
- Föreslagen östvästlig väg mellan Vellinge och Västra Ingelstad berör RI kulturmiljö (MK128). Dragningen behöver ta hänsyn till kulturhistoriska strukturer och landskapsdominerande fornlämningar.
- Utbyggnad i anslutning till Gessiebäcken behöver beakta eventuella biotop- och artskydd. Rekreativvärdet stärks genom det utvecklade stråket utmed Gessiebäcken, och påverkas inte negativt av utbyggnaden.

INBJUDANDE BYAR MITT PÅ SLÄTTEN - Hököpinge och Gessie

Den koncentrerade utbyggnaden av Hököpinge genom förtätning innebär ett större underlag för förbättrad service som skola/förskola och ett samlat mindre centrum med stärkt kommersiell service. Det går idag regionalbuss till Malmö via Tygelsjö och Hyllie. Ett ökat antal invånare stödjer planerna på att satsa på ett spårbundet kollektivtrafikstråk mellan Malmö och Falsterbonäset. Därmed kommer ett stort antal bostäder i bra pendlingsläge, utan större bilberoende kunna erbjudas. Den relativt omfattande utbyggnaden kommer att förändra Hököpinges sociala mönster. Målsättningen är att öka utbudet av olika boendeformer, för att människor med olika behov och förutsättningar ska kunna bo i orten. Genomförandet av ett starkt gestaltungs-koncept för den nya utbyggnaden i Hököpinge, som samlar bebyggelsen kring ett centralt sammanknytande större parkstråk, gör att byns attraktivitet ytterligare kommer att ökas. Genom tillgång till skola, park och lekplats blir orten mer barnvänlig och med en levande kompletterad bykärna ökar möjligheten till sociala möten.

Gessie villastad byggs försiktigt till på lång sikt, och ska behålla sin karaktär av grön trädgårdsstad. Kollektivtrafikförsörjningen är idag bristfällig, men kan förbättras genom förlängning av stadsbussen från Malmö till Klagshamn. Cykelnätet byggs ut vilket förbättrar kopplingen både mot Gessie kyrkby, Hököpinge och vidare in mot Vellinge tätort, men även till Klagshamn och vidare mot Malmö. Utbyggnaden sker i anslutning till höga natur- och kulturvärden och utbyggnadens anpassning till dessa studeras vidare vid detaljutformning.

Genom förslaget om utvecklat rekreativt stråk från Gessie villastad utmed havet söderut mot Höllviken ökar tillgängligheten till landskapet. Det rekreativa stråket ligger i gränsen mellan naturreservatet och jordbruksmarken.

Gessie kyrkby förtätas med bostäder som passar in i byns karaktär. Byn förtätas och byggs inte ut på jordbruksmarken.

Pendlarparkeringar planeras byggas utmed väg 500, en i Gessie kyrkby och en i Hököpinge.

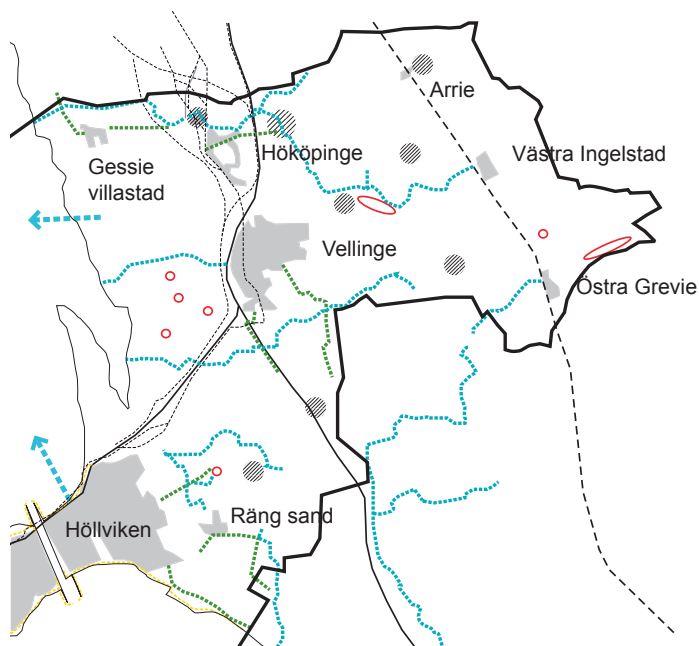
Den goda jorden värnas. Genom fria siktstråk mellan kyrkbyn och Hököpinge byggs orterna inte samman utan förblir två separata byar med egna identiteter. Även siktstråket mellan Hököpinge och Vellinge tätort värnas.

Utbyggnaden av Hököpinge och Gessie är en viktig del i strategin att fördela tillkommande bebyggelse till kommunernas centrala och östra delar och i mindre grad till Falsterbonäset, såsom skett sedan kommunsammanslagningen.

PÅVERKAN PÅ RIKSINTRESSEN OCH FÖRORDNANDEN

- Utbyggnaden i Gessie Villastad berör RI natur (N91). Försiktig utbyggnad av trädgårdsstaden bedöms kunna ske utan att påtagligt skada riksintressets värde. Fortsatt utredning behöver dock ske.
- RI kustzon berörs av utbyggnad i Gessie Villastad samt Gessie kyrkby. I båda fallen syftar utbyggnaden till komplettering av befintliga tätorter och riksintresset bedöms inte påverkas negativt.
- Utbyggnad av Hököpinge och delvis Gessie Villastad berör RI kultur (MK128). Då Hököpinge främst byggs ut genom förtätning innanför befintlig bebyggelse bevaras den öppna slättbygden och riksintresset bedöms inte påverkas negativt.
- Utbyggnaden vid Gessie villastad angränsar till Natura 2000, Ramsar samt landskapsbildsskyddat område. Frågorna bör utredas vidare vid fortsatt planläggning.

DEN GODA JORDEN MED SINA ÖAR AV KYRKBYAR OCH GÅRDAR - Mellanrummen

Översiktsplanen föreslår en restriktiv hållning till ny spridd bebyggelse i jordbrukslandskapet men viss kompletterande bebyggelse tillåts. Genom bebyggelsefria stråk kan jordbrukslandskapets fria vidder bevaras. Dessutom hushålls det bättre med jordbruksmarken, då bebyggelse och service koncentreras till vissa platser.

Planens målsättning är att småbiotoper som småvatten och mägergravar ska bevaras och helst öka och beträddor utmed bäckarna anläggas. Om detta realiserar förbättras den biologiska mångfalden, landskapsbilden blir mer varierad och belastningen på vattenresurserna minskar.

Tillgängligheten till och rekreativt värde i landskapet förbättras genom planering av nya beträddor, ridstigar, cykelvägar och vandringsleder.

Möjligheten till fysisk aktivitet och återhämtning ökar genom utvecklandet av större rekreativa områden som möjliggör olika aktiviteter.

Näringslivet på landsbygden ska enligt planen gynnas genom bl.a. ökad satsning på turism. Genom bättre förutsättningar för entreprenörskap ökar möjligheterna att bo och verka på landsbygden. Därigenom kan utpendlingen delvis minska, med minskad användning av fossila bränslen och påverkan på klimat och luftkvalitet som följd. Detta motverkas dock av ökade turism, som till viss del sannolikt är bilburen. Med fler människor som arbetar på landsbygden blir landsbygden mer levande dygnet runt, vilket bör öka den sociala tryggheten.

I Norra Håslöv planeras en modern ekoby, vilket innebär ett kompletterande livsstilsboende. Det bör kunna ställas särskilt höga miljökrav på denna bebyggelse vad gäller energi- och resurshushållning. Bilanvändandet kan dock förväntas bli högt, även om det går en regional busslinje utmed E6 som stannar vid Södra Håslöv. Cykelväg föreslås till Vellinge.

Översiktsplanen föreslår en del nya vägar/vägenslutningar samt ny spårväg. Dessa ökar tillgängligheten för person- och godstransporter och förbättrar kollektivtrafikens attraktivitet.

De nya vägarna och spårvägen/järnvägen är viktiga för att klara av ett hållbart resande. Det finns bara en, redan idag överbelastad väg, som leder till Falsterbonäset. Kommunen måste trygga och säkra att invånarna, besökare och varor kan transporteras till och från området på ett hållbart och tryggt sätt. Att komplettera vägarna med spår innebär en ökad säkerhet och förbättrad framkomlighet.

Spårburen kollektivtrafik innebär ett mer hållbart transportalternativ genom minskade utsläpp och energiförbrukning. Samtidigt innebär ny transportinfrastruktur ytterligare fragmentering av landskapet, med effekter på växt- och djurliv och boende i området. Detaljlokalisering och utformning bör försöka minimera sådana effekter.

PÅVERKAN PÅ RIKSINTRESSEN OCH FÖRORDNANDEN

- Den kompletterande bebyggelse på landsbygden väster om Vellinge berör RI kustzon och RI kultur. Riksintressena bedöms inte påverkas påtagligt, då utbyggnaden är i begränsad omfattning och i anslutning till befintlig bebyggelse.
- Ny transportinfrastruktur föreslås genom riksintressenområden. Spårvägen föreslås huvudsakligen i anslutning till befintlig infrastruktur och de mindre vägarna bör kunna detaljutföras så att riksintressen inte påverkas negativt.

DEN IDYLLISKA LANTLIGA STADEN PÅ SÖDER-SLÄTT - Vellinge

Översiktsplanen har ett starkt fokus på att stärka kommunens centralort. Förtätning och nya utbyggnadsområden i anslutning till tätorten innebär ett större underlag för kollektivtrafik och utökad handel och service. Ökad närhet och mindre bilberoende är positivt ur miljösynpunkt och underlättar vardagslivet.

Förtätning innebär normalt sett dessutom lägre energi- och resursanvändning jämfört med nybyggnation på landsbygden. Bostadsutbudet är brett och ska fortsätta att ha en hög variation i upplåtelseformer. Detta ger invånarna valmöjligheter och stärker förutsättningarna att nå en god ålderssammansättning och minskad segregation - viktiga förutsättningar för ett socialt hållbart samhälle.

Centrum ska göras mer attraktivt och de offentliga stadsrummen utvecklas. Det förbättrar möjligheterna till ett levande centrum med fler möten mellan människor, en ökad trygghet och minskat utanförskap. En genomtänkt vitalisering av centrum bör även innebära goda förutsättningar att tillgänglighetsanpassa offentliga miljöer.

Översiktsplanen förbättrar även möjligheterna till rekreation och återhämtning genom en satsning på utveckling av Gästisparken, prioriterade parkstråk samt ett långsträckt rekreationsstråk utmed Gessiebacken mellan Vellinge och Västra Ingelstad.

Nytt område för icke miljöstörande verksamheter planeras vid södra infarten till Vellinge för att stärka näringslivsutveckling och öka antalet arbetsplatser i kommunen. Platsen ligger logistiskt väl till och transporter behöver inte ledas genom tätorten. Denna plats har bedömts som mest lämplig, trots att värdefull jordbruksmark tas i anspråk.

Kollektivtrafiken ska göras mer attraktiv med en satsning på spårtrafik mellan Malmö och Falsterbonäset. Som en första etapp för att förbereda för spårvägsutbyggnad kan prioriterade bussvägar byggas. Tänk spår - kör buss.

Kommunens stationer och busshållplatser som t.ex. Vellinge Ångar ska förskönas och göras tryggare.

En ny avfart mellan väg 100 och E6 som ska förbättra trafikflödet på det övergripande vägnätet innebär att ny mark tas i anspråk i begränsad omfattning och förändrar landskapsbilden till viss del, tillsammans med utbyggnad av verksamheter. Samtidigt möjliggör det en kvalitetshöjning av Vellinges entréer genom medveten planering och utformning.

Översiktsplanen stärker kopplingarna österut genom nya bil- och cykelvägar. Ny väg förläggs i anslutning till bebyggelse, vilket minskar risken för fragmentering av landskapet. Stor vikt måste dock läggas vid utformning för att minska barriäreffekter.

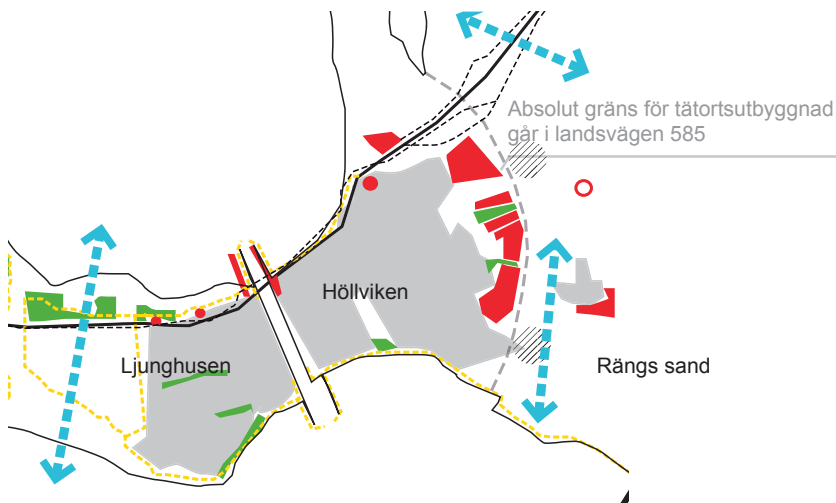
Utbyggnaden av Vellinge är en väsentlig del i strategin att fördela tillkommande bebyggelse till kommunernas centrala och östra delar och i mindre grad till Falsterbonäset, såsom skett sedan kommunsammanslagningen.

PÅVERKAN PÅ RIKSINTRESSEN OCH FÖRORDNANDEN

- Utveckling av nytt bostadsområde med hästinriktning föreslås inom RI kultur (MK128). Denna utbyggnad i

Vellinges stadsrand bedöms tillhöra tätortens utveckling och bedöms inte strida mot RI syfte att bevara en öppen odlingsbygd.

DEN TILLDRAGANDE NYA STADEN I SKOGEN VID STRANDEN - Höllviken, Ljunghusen och Rängs sand

Översiktsplanens förslag till en mer balanserad tillväxt i kommunen ökar chanserna att bevara och vidareutveckla områdets tallskogskaraktär och dess närhet till vita sandstränder.

Översiktsplanen föreslår en utbyggnad som kompletterar nuvarande boendeformer med fler flerbostadshus och olika ägandeformer. Detta ökar möjligheten att hitta alternativt boende beroende på vilken situation i livet man befinner sig.

En långsammare tillväxt ökar möjligheten att utveckla infrastrukturen så att den kan möta det behov som finns. Idag är kommunikationerna ansträngda vissa tider på dygnet och på året. För att klara kommunikationer i framtiden planeras en satsning på spårburen trafik från Malmö till Falsterbonäset via Vellinge och Höllviken. Som en första etapp för att förbereda för spårvägsutbyggnad kan prioriterade bussvägar byggas. Tänk spår - kör buss, se mer under Betydande miljöpåverkan. Utbyggnad av fler pendlarparkeringar planeras. En satsning på att bygga en vägsträcka för att avlasta trafik in genom Kämpinge kyrkby kommer att prioriteras innan Rängs sand kan utökas med mer bebyggelse.

Planen redovisar en utbyggnad av Höllviken österut fram till den befintliga landsvägen 585. Utbyggnaden planeras att utföras etappvis och med en

strategisk förplantering av vegetation, utifrån en tydlig gestaltningsidé för att skapa mervärde i det öppna jordbrukslandskapet. Falsterbokanalens hamnområde utvecklas med bostäder och service- och handelsfunktioner.

Falsterbovägens funktion som socialt affärs- och verksamhetsstråk förstärks också genom att gaturummet utvecklas och förskönas. Sammantaget ska detta ge Höllvikenborna ett pärlband av målpunkter och mötesplatser. Genom ett ökat serviceutbud får boende närmare till sina vardagliga ärenden, vilket minskar bilberoendet och underlättar för dem som inte är bil-burna. För att detta ska fungera på lång sikt krävs en relativt stor utbyggnad, vilket ställer höga krav på anpassning och utformning till de höga natur- och kulturvärden som finns i området.

Rängs sand föreslås växa försiktigt som en by med egen identitet. Samtidigt visar översiktsplanen på vikten av att bevara det öppna siktstråket mellan Höllviken och Rängs sand.

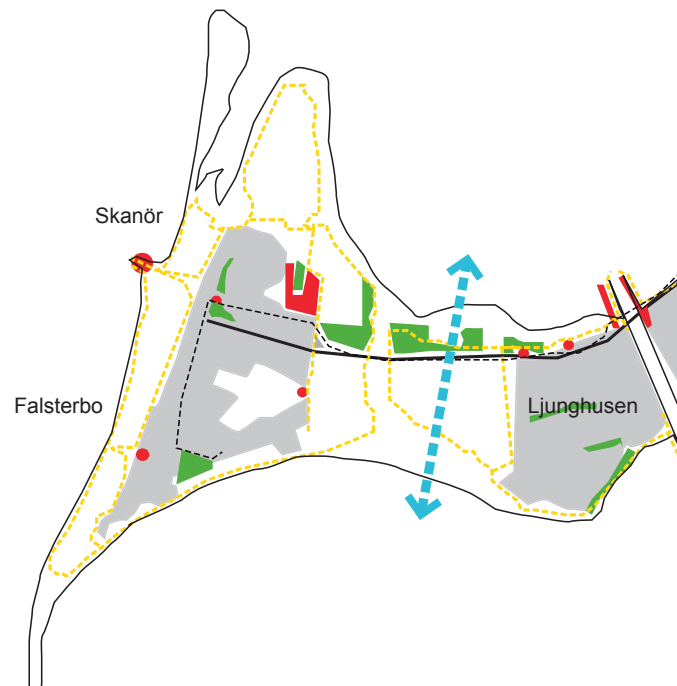
En stor utmaning är prognosticerade stigande havsnivåer och framtida högvatten. För att förhindra översvämning för befintlig och tillkommande bebyggelse redovisar kommunen lämplig placering av fysiska skydd samt viss utbyggnad av dagvatten och avlopp. Samhällsriskerna och de samhällsekonomiska konsekvenserna av att inte skydda bebyggelsen bedöms omfattande.

Se mer under Betydande miljöpåverkan.

PÅVERKAN PÅ RIKSINTRESSEN OCH FÖRORDNANDEN

- Utbyggnad vid hamnen berör RI natur (N91), friluftsliv, kustzon och yrkesfiske. Yrkesfisket ska inte påverkas. Utbyggnaden, som utgör en naturlig utveckling av orten, berör övriga RI endast i begränsad omfattning och bedöms därför som acceptabel. Vid detaljutformning bör dock uppmärksammas att Natura 2000-området inte riskerar att påverkas negativt.
- Ny bebyggelse i östra Höllviken ses som en naturlig utveckling av tätorten och bedöms inte negativt påverka RI Natur och kustzon.
- Utbyggnad av Rängs sand sker i anslutning till befintlig tätort. Ett bebyggelsefritt stråk bevaras mot Höllviken i väster. Bebyggelsen bedöms inte strida mot RI kustzon.
- Bebyggelsen vid L:a Hammar berör RI natur (N91), kultur (MK128) och kustzon. Den angränsar även till bl.a. Natura 2000 och landskapsbildsskyddsområde. Anpassning till befintliga värden kommer att behövas.

PITTORESKA HISTORISKA TVILLINGSTÄDER NÄRA STRAND OCH HED - Skanör och Falsterbo

Hela området har höga natur- och kulturvärden och omfattas av såväl riksintressen som olika förordnanden. Översiktsplanen hanterar detta genom försiktig utbyggnad och bevarande av den speciella karaktär som området har.

Tall- och ekskogen ska bevaras och utökas och andelen gatuträd ökar. Detta innebär, förutom att ge en karaktär till området, även förbättrat mikroklimat och luftkvalitet, samt bidrar till att grundvattennivåer kan hållas. Den unika heden föreslås få ett ökat betestryck för att undvika igenväxning med björksly. Även maskinell röjning kan bli aktuellt. Möjligheter till rekreation och återhämtning förstärks också genom en medveten satsning på grönsstrukturen i området.

Översiktsplanen föreslår en ökad satsning på turism, vilket kan bidra till ett ökat företagande på Falsterbonäset. Samtidigt som detta ytterligare förstärker behovet av att bevara värdefulla natur- och kulturmiljöområden,

kan en stor mängd turister innebära en konflikt genom ökat slitage på naturen. Orterna har vuxit fram som bad- och kurorter, och turister har där- för även historiskt sett utgjort en viktig förutsättning för orterna.

Liksom Höllviken-Ljunghusen är området lågt beläget och risken för över- svämning är stor vid förväntade havsnivåhöjningar och högvattenstånd. En strategi är framtagen för hur fysiska skydd samt dagvattenavlopp och viss grundvattendränning planeras för att skydda befintlig bebyggelse samt natur- och kulturmiljöer. **Se mer under Betydande miljöpåverkan.**

Viss utbyggnad föreslås i området för att tillvarata kapaciteten i allmänna serviceanläggningar och stötta förutsättningar för vidare utveckling av kom- mersiell service. Bostadsutbudet i Skanör-Falsterbo ska bli bredare, vilket möjliggör kvarboende då boendebehovet förändras vid t.ex. åldrande eller ändrade familjeförhållanden. Genom utveckling av Skanörs centrum och Skanörs hamn ska utbudet av service och möjlighet till näringslivsutveckling och nöjesliv stärkas. Med ökad service och en medveten utformning av det allmänna stadsrummet ska hamnen och centrum bli attraktiva mötesplatser.

Kommunikationerna till Falsterbonäset är idag hårt ansträngda. Kollektiv- trafiken till Malmö nyttjas av många, men vägnätet är periodvis överbelas- tat.

Spårförbindelsen till Malmö har därför föreslagits ske med lätt spårtrafik som kan nå ända ut till Falsterbonäset. Som en första etapp för att förbere- da för spårvägsutbyggnad kan prioriterade bussvägar byggas. Tänk spår - kör buss.

Pågatågstrafik till Skanör-Falsterbo bedöms inte realistiskt, med tanke på de höga naturvärdena och det begränsade markutrymmet. En attraktiv spårtrafik skulle förutom att avlasta vägnätet även minska bilberoendet, förbättra luftkvalitet och minska buller.

PÅVERKAN PÅ RIKSINTRESSEN OCH FÖRORDNANDEN

- Stora delar av området utgör RI kustzon, natur, friluftsliv och kultur. Försvaret har ett RI för bullerinfluens- område. Heden och strandängarna utgör naturreservat och Natura 2000-område. All utbyggnad i områ- det berör därför starka motstående

intressen och hänsyn måste tas i varje plan. Kommunen bedömer att föreslagen utbyggnad som väl avvägd för att samhället ska kunna utvecklas i samklang med de värden som gör området attraktivt för män- niskor, växter och djur.

Mål för folkhälsan

PLANENS KONSEKVENSER FÖR SOCIAL HÅLLBARHET OCH FOLKHÄLSAN

De strategier för framtiden som översiktsplanen presenterar för Vellinge kommun har betydelse för folkhälsan. Folkhälsoinstitutet har formulerat elva målområdena för folkhälsan. Vi har valt att fokusera på de fem målområden, som är särskilt relevanta att beakta i den fysiska planeringen.

DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE I SAMHÄLLET

Om målet

Delaktighet och inflytande i samhället är en av de mest grundläggande förutsättningarna för folkhälsan. Om individer eller grupper upplever att de inte kan påverka de egna livsvillkoren och utvecklingen av samhället uppstår maktlöshet. Särskild vikt behöver läggas vid att stärka förmågan och möjligheten till social och kulturell delaktighet för ekonomiskt och socialt utsatta personer samt vid barns, ungdomars och äldres möjligheter till inflytande och delaktighet i samhället.

Idag

Vellinge har ett relativt högt valdeltagande och kommuninvånarna är engagerade. Även personer med psykiska eller fysiska funktionshinder är engagerade i olika verksamheter. Kommunen arbetar för att förbättra dialogen med kommuninvånare genom t.ex. ungdomsråd, chattfunktion på hemsidan och aktivitet på olika sociala medier.

Översiktsplanen

I samband med framtagandet av en ny översiktsplan har kommunen bjudit in till både interna och externa workshopar och hållt fem allmänna samrådsmöten för att få in idéer och tankar kring Vellinges utveckling.

Redovisning av översiktsplanen har även hållits för kommunens skolor, bibliotek och pensionärsföreningar. Intresset har varit stort och översiktsplanen har bearbetats vidare utifrån inkomna synpunkter.

Översiktsplanen innehåller riktlinjer för utvecklad dialog med pensionärsråd, skolor etc för att förbättra delaktigheten i samhällsutvecklingen.

EKONOMISKA OCH SOCIALA FÖRUTSÄTTNINGAR

Om målet

Det finns ett samband mellan en god folkhälsa och ett samhälle präglad av ekonomisk och social trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor, jämställdhet och rättvisa. Ekonomisk stress och social otrygghet orsakar ohälsa, framför allt psykisk ohälsa, och leder till ökad ojämlikhet i hälsa.

Idag

Befolkningen, såväl kvinnor som män, är välutbildad och arbetar inom välbetalda yrken och har överlag ett starkt ekonomiskt skyddsnät. Antalet förvärvsarbetande bland kvinnor och män i kommunen är högre än genomsnittet i landet. Andelen socialbidragstagare och andelen barn som lever i fattiga barnfamiljer är låg i Vellinge. Arbetsstillfällena i Vellinge är relativt få, men har ökat under senare år. Bristen på hyresbostäder är något som oroar och anses som en riskfaktor för framtiden.

Översiktsplanen

Översiktsplanen siktar mot en större variation i boende- och ägandeformer i de olika kommundelarna, bl.a. med ett större antal flerfamiljshus. Variationen gör det möjligt att bo kvar när behoven förändras. Den motverkar också segregation. Införandet av persontrafik på Trelleborgsbanan med Pågatågstrafik nyttjas för ökad bostadsutbyggnad i kommunens östra delar, vilket tillsammans med utbyggnad i Vellinge och Hököpinge förbättrar balansen mellan kommunens västra och östra sida. Genom att satsa på alla kommundelar ska alla invånare ha nära till service. Enligt översiktsplanen ska det lokala näringslivet gynnas, t.ex. småskaligt företagande på landsbygden. Flexibel bebyggelse med näringslokaler i bottenplan föreslås i utpekade kommersiella centrumstråk.

BARN OCH UNGAS UPPVÄXTVILLKOR

Om målet

Förutsättningen för en god folkhälsa på lång sikt är att alla barn har trygga och goda uppväxtvillkor. De levnadsvanor som grundläggs i tidig ålder följer ofta med och påverkar den psykiska och fysiska hälsan under hela livet.

Idag

Personalen inom kommunala förskolan är i högre grad förskoleutbildad, men har också hand om fler barn per anställd än i länet och riket i övrigt. Föräldrarna ställer höga krav på det omgivande samhället och framförallt tonårsflickorna är stressade på grund av höga prestationskrav. I kommunen har något högre andel pojkar behörighet till gymnasieskolan jämfört med flickorna, vilket avviker från trenden i länet och riket. Kommunen arbetar kontinuerligt bland annat med att förbättra säkerheten utmed skolvägarna. Detta arbete sker tillsammans med barn för att identifiera platser utmed skolvägarna som uppfattas som otrygga.

Översiktsplanen

Översiktsplanen har en tydlig fokus på barn och ungdomar och anger riktlinjer för att nå en ökad delaktighet i kommunens planering. Ökad kommunikation och samarbete med skolor och deras verksamhetsråd ska ge större engagemang från barn, ungdomar och deras föräldrar. Översiktsplanen redovisar även fysiska förändringar som fler mötesplatser för ungdomar, utveckling av "Campusområdet", där Sundsgymnasiet ligger, med mer blandad bebyggelse. Busshållplatsen vid Vellinge ängar planeras omgestaltas och åtgärdas för ökad trygghet, så att det blir ett modernt, välkomnande, tryggt och vackert stationsområde. Utbyggt cykelvägnät gynnar också barn och ungdomar.

Viktiga målpunkter kopplas ihop med övergripande cykelvägnät.

MILJÖER OCH PRODUKTER

Om målet

Målområdet är relativt brett och handlar om hela vår fysiska omgivning – luft, mark, vatten samt den bebyggda miljön. En långsiktigt god folkhälsa är beroende av en hälsofrämjande och säker yttre miljö.

Idag

Vellinge har generellt en trygg miljö att leva och bo i. Få skador vittnar om en struktur där kommunen satsat på riskfria miljöer.

Översiktsplanen

Översiktsplanen anger fortsatt arbete med att förbättra säkerheten och tryggheten. Kommunen ska planera för och bygga hållbara tekniska system som är dimensionerade efter samhällets behov. El-, IT och kommunikationsnät ska säkerställas. Farbarheten över kanalen ska tryggas. En strategisk belysningsplan avses tas fram och busshållplatserna ska göras mer trygga och säkra. Kommunen arbetar aktivt med klimatanpassningsåtgärder för att skydda mot framtida översvämningar.

FYSISK AKTIVITET

Om målet

Regelbunden fysisk aktivitet främjar hälsa och välbefinnande samt har en sjukdomsförebyggande effekt. Målet för de samlade insatserna inom detta område är ökad fysisk rörelse, mer fysisk rörelse i skolan och i anslutning till arbetet och mer fysisk rörelse under fritiden.

Idag

Kommunen har en stor tillgång på värdefulla naturområden med stort rekreativt värde. Stränderna nyttjas flitigt inte bara av kommunens invånare. Förutom anläggningar för bollsporter, bad och friidrott finns även ett antal golfbanor och ridhus och ridstigar. Idrottslivet bedrivs till stor del av olika föreningar. Det finns, liksom i riket i övrigt, problem med övervikt bland barn och ungdomar och en bättre kosthållning och ökad fysisk aktivitet behöver stimuleras.

Översiktsplanen

Översiktsplanen har ett starkt fokus på att utveckla kommunens parker, gröonstråk och rekreationsområden. Parker ska omgestaltas och få ett förbättrat innehåll. Nya gröonstråk utmed bäckarna ska utvecklas på landsbygden. Nätet av ridstigar ska byggas ut, vilket avlastar det befintliga ridstignätet och möjliggör en ytterligare utveckling av ridsporten. Strandpromenaden i Höllviken ska utvecklas vidare till ett kulturellt rekreationsstråk med både inslag av konst och aktiviteter. Utbyggnaden av cykelvägnätet kan locka fler till att ta cykeln istället för bilen. Vid arbetet med att tillskapa fler mötesplatser för unga kan möjligheten att inspirera till fysisk aktivitet tas tillvara.

Mål och normer för miljö kvalitet

PLANENS KONSEKVENSER FÖR MILJÖ KVALITET

Riksdagen har antagit 16 miljö kvalitetsmål. Dessa mål beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljö arbetet ska leda till.

Vellinge kommun har brutit ner miljö kvalitetsmålen till lokala delmål att uppnå och har formulerat konkreta åtgärder för dem.

Miljö kvalitetsnormer är juridiskt bindande styrmedel som anges i miljö balken. Normerna kan ses som styrmedel för att på sikt nå miljö kvalitetsmålen. För Vellinge finns miljö kvalitetsnormer för luftkvalitet och vattenkvalitet. Påverkan på miljö kvalitetsnormerna beskrivs kortfattat nedan, men redovisas mer detaljerat under avsnittet Betydande miljö påverkan.

KLIMAT, LUFTKVALITET OCH FÖRSURNING (Miljö mål 1-3)

Utsläpp av s.k. växthusgaser leder till ett förändrat klimat med stigande havsnivåer, ökad översvämningsrisk, ändrade odlingsförutsättningar etc. Det är framförallt koldioxid som sprids via mänskliga aktiviteter och i Skåne utgör trafiken nästan hälften av de skånska koldioxidutsläppen. Luftföroreningar skadar även växter, människors hälsa och förstör många kulturobjekt. I några större städer i Skåne överskrids halterna för miljö kvalitetsnormen för kvävedioxid.

Idag

Trafiken utgör den största utsläppskällan av växthusgaser och andra luftföroreningar i Vellinge kommun och utsläppen har ökat något sedan 1990. Utsläppen av koldioxid i kommunen är dock avsevärt lägre än genomsnittet i Sverige. Trafiken från framförallt E6 och väg 100 ger störst utsläpp och gör att miljö kvalitetsnormer för luft riskerar överskridas lokalt, t.ex. vid norra avfarten till Vellinge. I övrigt antas halterna av luftföroreningar vara låga i kommunen. Utsläppen av försurande ämnen till vattendragen har minskat både vad gäller svaveldioxid och kvävedioxid, medan ammoniakutsläppen är i stort sett oförändrade. Energianvändningen per invånare har ökat något sedan 1990.

Översiktsplanen

Översiktsplanen försöker minska de luftföroreande utsläppen genom att minska bilberoendet och verka för en minskad användning av fossila bränslen. Kollektivtrafiken nära lägen nyttjas för ny bebyggelse och en strategi för hållbart resande har tagits fram. Korridorer för ny spårväg eller järnväg från Malmö till Vellinge-Falsterbonäset reserveras i planen. Totalt sett bedöms översiktsplanen leda till minskad risk för överskridanden av miljö kvalitetsnormerna för luft, se Betydande miljö påverkan/trafik nedan.

Gasnätet ska byggas ut till Falsterbonäset och Västra Ingelstad och möjliggör biogas användning för uppvärmning. Kommunen håller även på att ta fram en energi- och klimatplan. Översiktsplanen uppmuntrar till en ökad plantering av gatuträd, alléer och ny lövskog. Träd har en dokumenterad effekt som luftrenare och kan lokalt ge en bättre luftkvalitet.

EKOLOGISKA LIVSMILJÖER (Miljö mål 8, 10-12, 16)

Dessa mål syftar till att säkerställa att alla biotoper är ekologiskt hållbara och att deras reproduktionsförmåga inte störs. Biologisk mångfald, kulturmiljö värden och rekreationsvärden ska bevaras samtidigt som olika näringar som fiske och skogsbruk ska kunna bedrivas på ett hållbart sätt. Målen är formulerade för sjöar och vattendrag, våtmarker, hav och kust, skogsmiljö och för biologisk mångfald.

Idag

Det finns fem mindre vattendrag i kommunen som har en stor tillrinningsarea. De är kraftigt övergödda och stora mängder fosfor och kväve transporteras genom bäckarna till Öresund. Vellinge har en ca 75 km lång kust, som till stora delar är skyddade genom Natura 2000 och/eller som naturreservat. Vattenkvaliteten beror dels på kvaliteten på vattnet från Östersjön och Kattegatt, dels på påverkan av föroreningar som tillförs genom vattendragen. I kommunen finns våtmarksområden framför allt på strandängarna längs Öresunds-kusten, av vilka ett stort antal fågelarter är beroende för rast och häckning. Det finns inga stora sammanhängande obebyggda skogsytor i kommunen. Det finns ädellövsskog ute på Skanörs Ljung (norr om väg 100) som omsorgsfullt planterats och sköts av skogsvårdsstyrelsen med bidrag från kommunen och länsstyrelsen. Vid Arriesjön pågår utveckling av ett större rekreationsområde med skogsinslag. Denna mark ägs och förvaltas av Region Skåne.

Översiktsplanen

Översiktsplanen har ett starkt fokus på att bevara och utveckla de naturmiljöer som finns i kommunen. Exploateringen tar hänsyn till att bevara skyddade områden. Nya naturkvaliteter skapas genom anläggande av grönstråk, våtmarker och beträdor. Översiktsplanen vill uppmuntra till fortsatt god hävd av havsstrand-ängar, och ängs- och betesmarker längs kusten. För att ta hand om ökande dagvattenmängder och minska belastning på kust och vattendrag föreslås våtmarker, över- och utjämningsmagasin anläggas. Vid östra Höllviken planeras en ny våtmark för att rena och fördröja dagvatten från utbyggnadsområden. Därigenom förbättras vattenkvaliteten i angränsande kustvatten. Anläggandet av beträdor kan fungera som näringsfällor och minskar övergödningsproblemen i kust och vattendrag.

Översiktsplanen föreslår ett intensifierat arbete med att återinföra eken på Näset och anger ett antal potentiella platser för skogsplantering. Kommunen kräver lov för trädfallning inom de områden där skogskaraktären är särskilt viktig. Även åtgärder för att uppmuntra till ny trädplantering och förnyring av trädbeståndet planeras att genomföras.

Stor del av naturvärdena är knutna till kusten och är därför hotade av kommande klimatförändringar. Ska nuvarande rekreationsvärden kunna behållas krävs skyddsinsatser, varför kommunen på lång sikt har förslag om att komplettera det med fysiska skydd som redovisas i översiktsplanen.

GRUNDVATTEN AV GOD KVALITET (Miljömål 9)

Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag. Tillgången på grundvatten i Skåne är god, men sårbarheten är hög på många platser.

Idag

Vellinge kommuns dricksvatten kommer från Sydsvatten. Det finns dock fortfarande kvar reservvattentäkter. Två grundvattenförekomster i kommunen omfattas av miljökvalitetsnormer.

Översiktsplanen

Översiktsplanen föreslår ny bebyggelse inom ett större vattenskyddsområde. Marken består huvudsakligen av lera och risken för föroreningar att infiltrera till grundvattnet är låg. På en del platser är dock marken infiltrationskänslig, och vid utbyggnad inom dessa områden bör exploateringen vidta försiktighetsåtgärder för att undvika förorening av grundvattnet. Antagna miljökvalitetsnormer för grundvatten samt översiktsplanens påverkan beskrivs mer fördjupat under Betydande miljöpåverkan/Vatten.

ETT RIKT ODLINGSLANDSKAP (Miljömål 13)

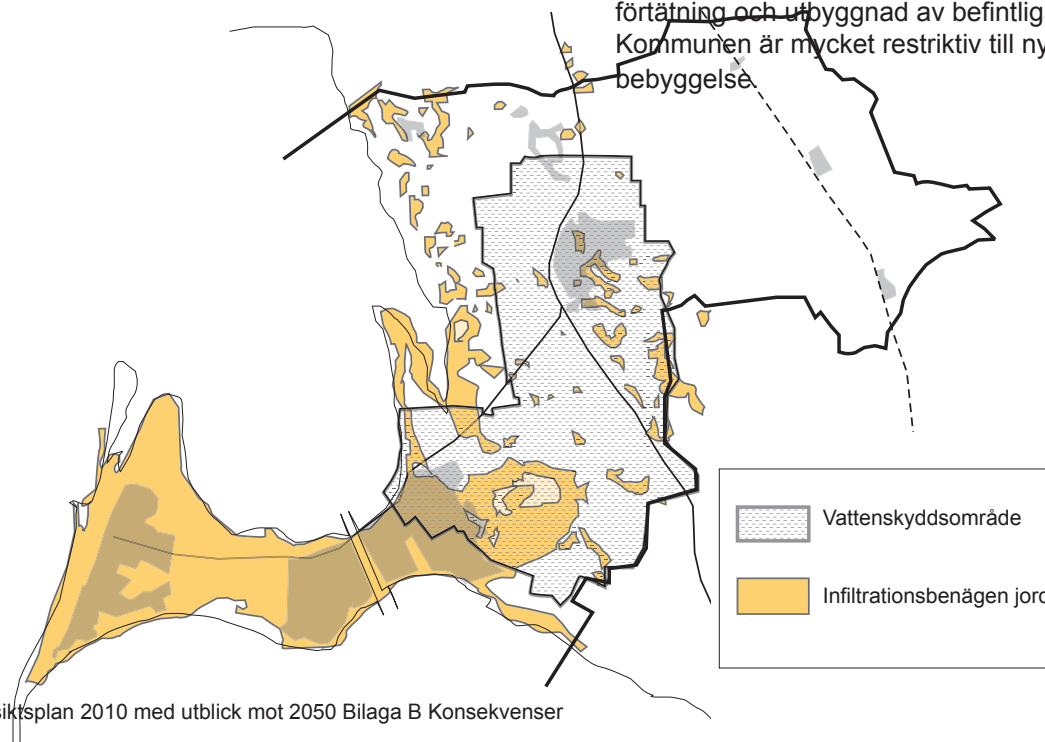
Odlingslandskapet och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärden bevaras och stärks.

Idag

Andelen odlingsmark i Vellinge kommun är ca 65% av kommunens landyta. Den långa kusten består delvis av strandängar, vilka är värdefulla och till största delen skyddade som naturreservat och/eller Natura 2000-områden.

Översiktsplanen

Översiktsplanen vill utveckla landsbygdens kvaliteter och gynna ett diversifierat näringsliv. Förutsättningar för försäljning av närproducerade varor ska förbättras. Översiktsplanen hushåller med jordbruksmark genom att fokusera på förtätning och utbyggnad av befintliga tätorter. Kommunen är mycket restriktiv till ny spridd bebyggelse.

GOD BEBYGGD MILJÖ (Miljömål 15)

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas tillvara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Översiktsplanen

I översiktsplanen föreslås i jämförelse med utvecklingen under de senaste 40 åren att en betydligt större andel av ny bebyggelse lokaliseras till kommunens centrala och östra delar. Översiktsplanen prioriterar tätortsutveckling i goda kollektivtrafiklägen och vill prioritera kollektivtrafik genom utbyggnad av spårtrafik, trygga pendlarparkeringar och bättre bytesmöjligheter från kollektivtrafik till cykel. Cykling ska göras till ett mer attraktivt val genom utbyggt cykelvägnät och bra och säkra cykelparkeringar.

Verksamheter och externa köpcentra som endast kan nås med bil undviks. Verksamhetsområdet i Vellinge utmed E6 ligger logistiskt väl till och kommer att nyttja sitt trafikläge. Genom lokaliseringen undviks transporter inne i tätorten.

Det pågår arbete med att ta fram energi- och klimatplan, program för miljöanpassat byggande och för energibesparing i offentliga byggnader. Gasnätet ska byggas ut till Falsterbonäset och Västra Ingelstad, vilket förbättrar möjligheten att minska fossilbränsleanvändning genom övergång till biogas. Bebyggelsestrukturen i kommunen innebär att utrymmet för landbaserad vindkraft är mycket litet. Kommunen är positiv till vidare studier om havsbaserad vindkraft i ett regionalt samarbete med närliggande kommuner.

Översiktsplanen innehåller en tydlig ambition att utveckla grönstrukturen i stad och på landsbygd. De långsträckta stränderna ska underhållas och förbättras. Idag uppfyller tre stränder kriterierna för Blå Flagg, nämligen Falsterbo Strandbad, Skanörs Havsbad samt Kämpinge Strandbad. Detta ställer höga krav på vattenkvalitet, säkerhet, service, avfallshantering etc.

Uppdaterade riktlinjer för bebyggelse utanför detaljplanlagt område redovisas i den nya översiktsplanen samt en förteckning av vilka befintliga FÖP, områdesplaner och bevarandeplaner som kommer att fortsätta gälla samt vilka nya som behöver tas fram. I övrigt kommer det vara den nya översiktsplanen som ger riktlinjerna för den fortsatta utvecklingen inom kommunen. Kulturhistoriskt värdefulla miljöer och landskapsdominerande fornlämningar ska beaktas vid fortsatt planläggning. Kommunen avser ta fram ett natur- och kulturmiljöprogram samt grönstrukturplan.

Betydande miljöpåverkan

Miljöbalken ställer krav på redovisning av vad i översiktsplanen som kan innebära en betydande miljöpåverkan. Därför lyfts här särskilt fram de mest betydande miljöaspekterna och vilka konsekvenser dessa kan medföra. Vid förslag till ny översiktsplan samrådde kommunen tidigt med länsstyrelsen om vilka frågor som behöver bedömas i miljökonsekvensbeskrivningen. De flesta av dessa har beskrivits på föregående sidor. Av särskild stor vikt bedöms följande miljöaspekter vara: stigande havsnivåer, vattenkvalitet samt trafikfrågor.

STIGANDE HAVSNIVÅER OCH ÖVERSVÄMNINGSRISKER

Världens klimatforskare är eniga om att det pågår en klimatförändring, vilken bl.a. kommer innebära att havsnivåerna stiger och risken för översvämningar ökar. Stora delar av de kustnära områdena i Vellinge kommun är bebyggda och ligger på nivåer lägre än 3-4 meter över havets nuvarande medelnivå. Redan idag kan extrema högvattenstånd inträffa och översvämma delar av området. Delar av dagvattenssystemet översvämmas vid kraftiga skyfall. Kommunen står inför en stor utmaning att skydda befintliga värden i bebyggelse, natur- och kulturmiljön. Klimatförändringen utgör en stor miljöutmaning för framtida markanvändning, en betydande miljöpåverkan som kommunen behöver hantera.

Framtida havsnivå och förväntade högvattennivåer

Kunskapen om hur havsnivån kan komma att förändras förbättras ständigt och prognoserna revideras. Under 2009 gav kommissionen för hållbar utveckling ut en rapport som redovisar nuvarande kunskapsläge om klimatförändringarna med fokus på Sverige.

Enligt denna kan vi förvänta oss en höjning av medelvattenytan med upp till 1 m, men det är inte sannolikt att havsnivåhöjningen blir så mycket som 2 m till år 2100. Det främsta hotet är inte höjningen av medelvattennivån, utan högvattenstånden.

Effekterna av stigande havsnivåer och mer frekventa högvattennivåer skulle vara omfattande för kommunen och invånarna såväl ekonomiskt, som ekologiskt och socialt. Därför krävs det åtgärder för att skydda befintlig bebyggelse och för att möjliggöra fortsatt utveckling inom kommunens låglänta delar.

Med hjälp av två dynamiska GIS-modeller har kommunen låtit simulera olika översvämningssituationer och tänkbara skadeförebyggande åtgärder i form av fysiska skydd, t.ex. vallar, sandfodring och fördämningar.

Handlingsplan med åtgärder

För området innanför Falsterbonäset föreslås ny bebyggelse inte tillåtas under + 3,5 - 4,0 meter, för att undvika påverkan av högre vattennivåer i havet. För Falsterbonäset måste dock lågt liggande befintlig bebyggelse och föreslagen bebyggelse skyddas. Kommunens handlingsplan för klimatanpassning består här i att skapa ett system av fysiska skydd och kontinuerlig sandfodring. Dessa ska så långt möjligt anpassas till de lokala naturliga förutsättningarna i området.

För Falsterbonäset och Ljunghusen föreslås ett system bestående av fysiska vallar och upphöjda befintliga vägar och gång- och cykelbanor. De inre vallarna ska skydda bebyggelsen på kort och medellång sikt (år 2050), medan det

kompletterande yttre skyddet ger Falsterbonäset som helhet ett skydd på lång sikt (100 år). För områdena kring Höllviken/Kämpinge bedöms det vara tillräckligt med ett system av fysiska skydd, vars höjd höjs successivt för att anpassa dem till förväntade förhållanden.

Lokaliseringen av de fysiska skydden är föreslagna utifrån lokala förutsättningar, dvs i anslutning till befintliga höjder och där det finns naturligt utrymme för nyanläggning av skydd. Utöver fysiska fördämningar behöver dagvattenavledning och i vissa fall gundvattendränning byggas ut. Handlingsplan avses kontinuerligt ses över för att anpassas till ny kunskap om klimatförändring och kunna dra nytta av erfarenheter av liknande åtgärder på andra platser i världen.

Figur. Falsterbonäset vid en höjning av havsnivån på 1,5 m.

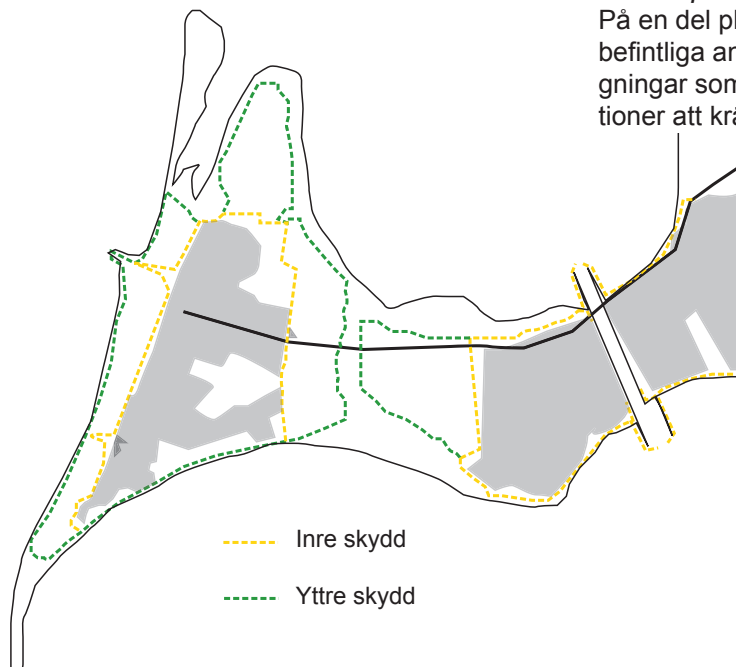
Typ av skydd

1. Naturliga skyddsvallar och strandfodring

På Falsterbonäset och i Höllviken/Kämpinge kan utbyggnaden av skydd mot framtida översvämningar på flera platser ske genom en förstärkning av befintliga skydd i form av vägbankar, den befintliga banvallen eller nuvarande sanddynen.

Vägbanken i Höllviken längs väg 100 utgör ett skydd för den innanförliggande bebyggelsen mot havsnivåer upp till nivån ca +2,0 - 3,5 meter. Det bör dock säkerställas att vägens uppbyggnad kan stå emot havets eroderande verkan. Kompletterande vallar eller mur krävs på vissa delar.

De naturligt förekommande sanddynerna på Falsterbonäset och vid Höllviken/Kämpinge som ska utgöra skyddsvallar är känsliga för erosion och ligger i ett mer utsatt läge än vallarna längre inåt land.

Figur. Föreslagna lägen av skyddsvallar för Falsterbonäset, Ljunghusen samt Höllviken

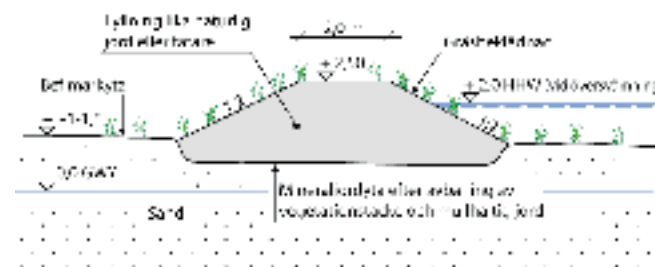
De kommer därför att behöva regelbundet underhåll i form av strandfodring, dvs tillförsel av sand. Detta är en vanlig metod för att underhålla stränder i resten av världen och har visat sig mycket effektiv för att skydda kuster mot erosion. I anslutning till Falsterbonäset förekommer på flera platser en naturlig deposition av sand, som idag kräver åtgärder i form av muddring, bl.a i Skanörs hamn och vid Slusan.

2. Anlagda vallar

Inom låglänta områden där skydd helt saknas måste nya vallar anläggas. Skyddsvallen måste i möjligaste mån anpassas till nuvarande landskapsbild och den befintliga marknivån så att valens intrång och påverkan på miljön minimeras. Marknivå vid föreslagna vallar är 1,2-1,5 meter och ligger således över bedömd medelvattennivå om 100 år.

3. Kompletterande byggnadsverk

På en del platser kommer om- och tillbyggnad av befintliga anläggningar samt eventuellt nya anläggningar som slussportar och olika bryggkonstruktioner att krävas för att stärka skyddet.

Figur. Principuppbbyggnad skyddsvall.

Exempel kan vara:

- anläggande av enkla slussportar vid t.ex. Slusan, Skanörs hamn och Falsterbokanalen.
- förstärkning av vägbrytare och höjning av pirarm och kajkonstruktion samt nya nivåer.
- anläggande av fördämningar, pumpstationer och backventiler i dagvattensystem och diken samt grundvattendränning för att motverka förhöjda grundvattennivåer

De fysiska skyddens höjd

De föreslagna nivåerna på skydden har i huvudsak baserats på ett 100-årshögvatten idag, år 2050 och år 2100.

För de sanddynen och vallar som klarar överspolning när höga vågor slår in, har en säkerhetsmarginal på 0,5 meter lagts till högvattennivåerna.

De mer eroderingskänsliga sanddynerna har dimensionerats för vågor vid ett 100-årshögvatten kombinerat med en storm med medelvindstyrkan 30 m/s, även om sannolikheten att detta ska inträffa vid högvatten är mycket liten. Om sanddynen överspolas finns risk att de brister och mister sin förmåga att skydda innanför liggande områden mot översvämning.

Förslag till krönnivåer för skyddsvallarna redovisas i kommunens handlingsplan.

Våghöjder för några representativa avsnitt av Vellinges kust har beräknats för att kunna dimensionera skyddsvallarna. Den nuvarande markytan vid vallarna i de skyddade lägena ligger idag på många platser på nivåer på ca 1,2-1,5 meter, vilket innebär att befintlig marknivå behöver höjas med ungefär 1 meter.

Överspolning av de vallar som inte utgörs av sanddyner kan alltså inträffa, vilket betyder att en viss mängd vatten hamnar innanför vallarna. Det överspolade vattnet måste kunna bortledas genom en kombination av dränering och pumpning, för att inte orsaka översvämningar innanför vallarna vid kraftig vågöverspolning.

Grund- och dagvatten

Höjningen av havsnivån kommer även att ge en höjning av grundvattnets dräneringsnivå ut mot havet.

Anläggandet av fysiska skydd kommer på många ställen att försvåra och förhindra den naturliga avrinningen av ytligt vatten ut till havet. Samtidigt ökar behovet av dränering och bortledning av grundvatten på insidan av de fysiska skydden. Detta tillsammans med tidvis förväntade ökade nederbördsmängder och inläckande vattenmängder i samband med högvattensituationer kommer att ställa ökade krav på dränering och bortledning av dagvatten. Det kan finnas behov av bortpumpning. Det behövs därför en översyn av dagvattenhanteringen och de befintliga dagvattensystemen inom Skanör-Falsterbo, Ljunghusen samt delar av Höllviken.

Kostnader

Att anlägga fysiska skydd som skyddar mot alla tänkbara situationer samtidigt kan vara oerhört kostsamt. Därför behöver kostnaden för skyddsåtgärder för att undanröja översvämningens-risken jämföras med riskerna och de därmed relaterade kostnaderna till följd av översvämning.

I förhållande till att höja skydden för att klara överspolning vid höga vågor kan dränering och pumpning vara ett bättre alternativ ekonomiskt sett.

Genomförande

Med hänsyn till tidsperspektivet och osäkerheten är det rimligt att anläggandet av fysiska skydd sker etappvis. Handlingsplanen föreslår därför åtgärder uppdelade på kort sikt, medellång sikt samt lång sikt.

1. Kort sikt (5-10 år)

I denna tidshorisont finns en överhängande risk för ett högvatten med en nivå kring +1,8 m.

- Aktuella höjder längs vägar och höjdparter som förväntas skydda bebyggelsen kontrolleras och justeras vid behov.
- Fördämningsanordningar i vattendrag anläggs, för att reglera att vatten inte flödar in baklänges vid extrema högvattensituationer.
- Komplettering och översyn med befintliga dräneringssystem och dagvattenlösningar.
- Längs de sträckor där naturligt skydd saknas anläggs nya skydd som knyter ihop systemet till ett heltäckande skydd
- Kontinuerlig sandfodring av befintliga sanddyner och se till att de bibehålls och inte läcker in vatten vid lågpunkter.

2. Medellång sikt (20-40 år)

År 2050 förväntas havsnivån med 100 års återkomsttid vara +2,1m.

Ett skydd bestående av fysiska skydd och motsvarande anläggningar utföres runt bebyggelsen i utsatta områden. Anläggningarna ska klara högvatten + 2,1 meter med en lokal anpassning för behov av skydd mot olika våghöjd. Fortsatt sandfodring.

3. Lång sikt (40-80 år)

Åtgärder vidtas för att skydda såväl bebyggelsen som särskilt skyddsvärda miljöer. På Falsterbonäset anläggs ett yttre system av skydd för permanent skydd mot höga havsvattennivåer.

Såväl på Falsterbonäset som utmed Kämpinge-stranden bör dessa vallar uppföras till nivån ca +5 m inom områden utsatta för betydande vågpåverkan och till nivån +3 m inom områden med endast förväntade ringa våghöjder. Kontinuerlig sandfodring.

Konsekvenser av skyddsåtgärder och översiktsplanen

Kommunen vill ta ett helhetsgrepp kring klimatanpassningsåtgärderna och undvika tillfälliga dellösningar för enskilda områden. Därför redovisar översiktsplanen lägen för de fysiska skydd som tagits fram i handlingsprogrammet.

Systemet skyddar befintlig och tillkommande bebyggelse, men på längre sikt även natur- och rekreationsvärden genom komplettering av yttre skydd.

Översiktsplanens tidshorisont är år 2050, men den redovisar ändå lägen för skydd som är aktuella först på längre sikt - detta för att säkerställa att det finns fysiskt utrymme för anläggandet av dessa skydd när de behövs.

På ett antal ställen finns enstaka fastigheter och byggnader som inte inryms inom de planerade barriärerna. I dessa fall måste speciella lokala lösningar övervägas. Kommunen är restriktiv till ny bebyggelse på låglänta platser som inte ingår i det gemensamma skyddssystemet.

Fysiska skydd planeras i flera fall i områden som omfattas av olika skydd, som Natura 2000 och naturreservat.

Hela Falsterbonäset omfattas av olika bevarandeskydd, varför det är svårt att undvika. De naturvärden som föreligger idag kommer dock att påverkas i stor grad av klimatförändringari form av stigande havsnivå, högre temperatur m.m.

Exempelvis planeras gräsvallar vid den landskapsbildsskyddade Höllstranden på Falsterbohalvön.

Landskapsbildsskyddet syftar till att bevara den uråldriga betesmarken med stort biologiskt naturvärde. För att förhindra landskapsförändrade åtgärder är det förbjudet att utan tillstånd från länsstyrelsen fylla ut, schakta eller tippa massor i området.

Tillstånd kommer att krävas i flera fall och miljökonsekvensbeskrivningar kommer att upprättas. Det kommer då att närmare i detalj studeras vilka konsekvenser de föreslagna fysiska skydden kan ge på befintliga natur- och landskapsbildsvärden. Det kommer då även att studeras huruvida det kan uppstå sekundära effekter av åtgärderna, t.ex. effekter av en reglerad hydrologi. Dessa konsekvenser behöver relateras till de konsekvenser för bebyggelse, natur- och landskapsbild som klimatförändringarna leder till vid frånvaron av skydd. I många fall bör en välplanerad och genomtänkt utformning kunna minska risken för påverkan.

Översiktsplanen föreslår ingen ny bebyggelse i låglänta områden som inte omfattas av skyddssystemet. Utbyggnaden av ny infrastruktur följer huvudsakligen befintliga vägkorridorer, och bör liksom dessa höjdsättas och utformas så att de klarar prognosticerade högvattenstånd.

Kompletterande ny bebyggelse föreslås i anslutning till Gessiebäcken.

Dessa bedöms inte ligga i riskzonen för översvämning vid höga flöden.

En utredning om Gessiebäcken i sin helhet har dock inletts.

Åtgärder

- Utredning om översvämningsrisk och möjligheter till fördröjning utmed Gessiebäcken har påbörjats som en del av åtgärdsprogrammet för Gessiebäcken.
- Anpassningsåtgärder för höjda havsnivåer och högvattenstånd kommer att fördjupas och utredas vidare.
- Dagvattenfrågorna bör utredas vidare. Detta gäller även områden inom vägföreningarnas driftområden. Utredning har påbörjats.

Nollalternativ

För att jämföra konsekvenserna av översiktsplanens förslag till skydd ges här en översiktlig beskrivning av vilka konsekvenser som kan uppstå om kommunen väljer att inte genomföra några klimatanpassningsåtgärder.

Den förväntade havsnivåhöjningen på ca 1 m till år 2100 skulle innebära att stora delar av strandängarna och betetsmarkerna med höga natur- och kulturmiljövärden hamnar under vatten.

Vid långsamma förändringar av havsnivåer kan naturen anpassa sig och biotoper förskjutas och utvecklas i förhållande till vattenlinjen. Vid Skanör-Falsterbo och Höllviken är innanförliggande mark dock ofta bebyggd och växt- och djursamhällena på strandängarna har ingen reträttmöjlighet. Stora natur-, kultur- och rekreationsvärden skulle därmed gå till spillo. På en del håll skulle även bebyggda områden ständigt ligga under havsnivån.

Vid högvattenstånd skulle stora delar av bebyggelsen på Falsterbo-näset och Höllviken översvämmas. Det skulle innebära stora ekonomiska konsekvenser genom vattenskador på bebyggelsen och infrastrukturen. Frekventa högvattenstånd kan leda till erosion som hotar infrastrukturen, t.ex. väg 100 vid Höllviken. Risken är stor för att dagvatten- och spillvattensystem skulle bräddas och att föroreningar därmed sprids i miljön.

Att ersätta befintlig bebyggelsen i de idag tätbebyggda områdena i den översvämningshotade kommundelen med nya bebyggelseområden skulle innebära att redan gjorda investeringar i utbyggd infrastruktur inte nyttjas. Stora investeringar skulle krävas för ny infrastruktur till nya utbyggnadsområden. Dessutom skulle stora kulturmiljövärden i den befintliga bebyggelsen försvinna.

Om utbyggnadsområdena istället skulle förläggas till Vellinge kommun skulle de ta i anspråk högproduktiv jordbruksmark.

VATTENKVALITET

Vatten är en förutsättning för allt liv och människans viktigaste livsmedel. För att säkerställa vattenkvaliteten har miljökvalitetsnormer tagits fram. Syftet med dessa är att alla vatten ska vara av "god status" senast år 2015, och att inget vatten får försämrats under tiden. Om en vattenförekomst inte uppnår god status, behövs åtgärder.

Miljökvalitetsnormer för vatten

I Vellinge finns sju vattenförekomster som omfattas av miljökvalitetsnormer. Av dessa utgör två förekomster grundvattenresurser och två vattendrag. Resterande vattenförekomster utgörs av kust och havsområde.

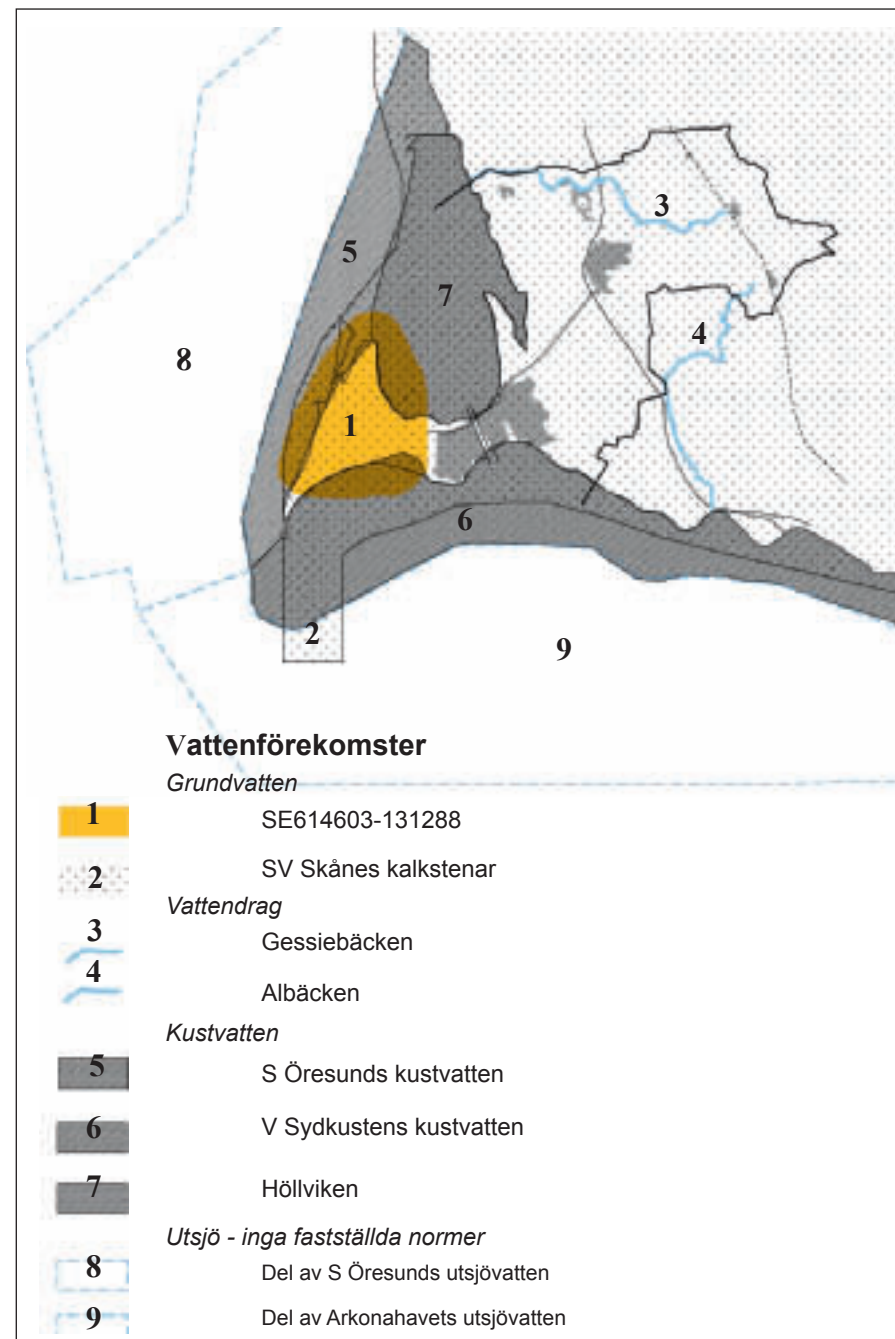
Grundvattenförekomsterna i kommunen bedöms idag ha bra vattenkvalitet vad gäller såväl kemisk som kvantitativa aspekter. Det finns dock risk för att grundvattnet år 2015 har försämrats till följd av höga kloridhalter och förekomst av bekämpningsmedel. För grundvattnet i SV Skånes kalkstenar, finns kvantitetsproblem i vissa delar och det finns en risk för att en god status inte kan nås år 2015.

Gessiebäcken och Albäcken bedöms ha måttlig respektive dålig ekologisk kvalitet på grund av övergödning. Dessa problem bedöms möjliga att åtgärda först till år 2027. Vad gäller kemisk kvalitet bedöms det finnas risk för att inte heller denna uppnår god status år 2015.

Vad gäller kust- och havsområdet finns endast fastställda normer för det kustnära vattnet. Den ekologiska statusen bedöms idag som måttlig pga övergödning. Detta ska vara åtgärdat till år 2021. Vad gäller kemisk kvalitet riskerar denna inte heller uppnå god status år 2015. Kustvattnets kemiska status behöver utredas vidare.

Översiktsplanens konsekvenser

Översiktsplanen anger att enskilda avlopp av undermålig kvalitet ska så långt möjligt anslutas till kommunalt VA. Av kommunens drygt 375 enskilda avlopp, är ca 125 av undermålig kvalitet. Dessa släpper ut smittämnen samt fosfor- och kväveföreningar till yt- och grundvatten och bidrar därigenom bl.a. till övergödning av kust och vattendrag. När anslutning till kommunalt VA inte är möjligt, ska en så bra lokal lösning som möjligt ske. Kommunen är mycket restriktiv till ny bebyggelse som inte kan anslutas till kommunalt VA.

Översiktsplanen ger riktlinjer för ökat lokalt omhändertagande av dagvatten, öppen dagvattenhantering, anläggande av nya våtmarker och fördröjningsmagasin och infiltrationsytor. Detta innebär att dagvattnet fördröjs och renas innan det når havet.

I Hököpinge föreslås ny bebyggelse inom område som omfattas av skyddsområde för vattentäkt. Marken bedöms inte som infiltrationskänslig. Även i Höllviken föreslås ett utbyggnadsområde inom vattenskyddsområde. Inte heller här bedöms området infiltrationskänsligt. Frågan bör dock studeras vidare i kommande planläggning.

Genom att anlägga beträddor ökar näringsfällorna på landsbygden och vattendragen bör avlastas något vad gäller näringstillförsel.

Översiktsplanen bör innebära en minskad belastning på vattenförekomster. Det kommer dock att krävas ytterligare insatser för att vattenkvaliteten ska kunna nå god status.

Kommunen håller på att ta fram en kommunal vattenplan samt åtgärdsprogram för Gessiebäcken.

Åtgärder

- Samtliga fastigheter med enskilda avlopp av undermålig kvalitet ska åtgärdas eller om möjligt anslutas till kommunalt VA. Där anslutning till kommunalt VA inte är möjligt ska för fastigheten och de rådande geologiska förutsättningarna bästa möjliga teknik användas i syfte att få så hög reningsgrad av avloppsvattnet som möjligt.
- Åtgärdsprogram ska tas fram för kommunens större vattendrag. Efter Gessiebäcken, som redan är påbörjad, kommer Hammarbäcken att studeras.

TRAFIK

Trafikfrågorna bedöms vara en stor utmaning för Vellinge kommun att hantera framöver. Trafiksystemet är redan idag periodvis överbelastat med framkomlighetsproblem. Trafiken alstrar luftföroreningar och innebär bullerstörningar. Det allt mer ökande resandet innebär också en växande användning av fossila bränslen, vilket leder till klimatpåverkan genom koldioxidutsläpp. Översiktsplanens mål är att arbeta för en attraktiv, hållbar och väl utbyggd kollektivtrafik och ny bebyggelse föreslås framförallt i framtida kollektivtrafiknära lägen.

Nedan bedöms hur planerad bebyggelseutveckling och utbyggnad av transportnätet påverkar resandet och miljön. Trivectors rapport Hållbar planering i Vellinge kommun samt Stråkstudie Malmö-Vellinge har använts som underlag vid bedömningen.

Hållbara transporter

Översiktsplanen vill utveckla bebyggelsen i kollektivtrafiknära lägen samt skapa ett mer hållbart trafiksystem. Med införandet av persontrafik med Pågatåg på Trelleborgsbanan möjliggörs ny bebyggelse med god kollektivtrafikförsörjning även i de östra kommundelarna. Översiktsplanen ger en tydlig förskjutning österut av kommunens tyngdpunkt när det gäller tillkommande ny bebyggelse. Föreslagna utbyggnadsområden i Västra Ingelstad och Östra Greve innebär ett stort resandeunderlag som motiverar att tågen stannar i dessa orter.

Föreslagen bebyggelsestruktur kommer, enligt resultatet av en fördjupad utredning genomförd 2010, att lokalt minska andelen bilresor i förhållande till kollektiva färdmedel. I ett kommunperspektiv bedöms dock föreslagen bebyggelsestruktur inte påverka den totala färdmedelsfördelningen i någon större utsträckning, såvida inte Falsterbobanan mellan Malmö och Falsterbonäset realiseras. En utbyggnad av Falsterbobanan är av högsta prioritet för att säkra kommunens transporter i framtiden. Malmö Stad kommer att behöva vidta ytterligare åtgärder för att minska biltrafikens miljöpåverkan i staden. Detta kommer sannolikt att begränsa möjligheterna för biltransporter inne i Malmö, vilket ytterligare stärker behovet av spårtrafik mellan Malmö-Vellinge-Falsterbonäset.

Det totala trafikarbetet förväntas öka med 25% till 2025 till följd av befolkningstillväxt oavsett om Trelleborgsbanan öppnar för persontrafik eller inte. Till 2050 beräknas biltrafikarbetet öka med 40-60% under förutsättning att Falsterbobanan blir verklighet. Kapaciteten på det övergripande vägnätet är inte tillräcklig för att ta hand om dessa ökningar. Därför krävs en komplettering av trafiksystemet.

Cykelvägnätet kompletteras med viktiga länkar, t.ex. mellan Vellinge och Västra Ingelstad. Utbyggnaden av cykelvägnätet innebär att cykelns konkurrenskraft mot andra färdmedel ökar. Tillgängligheten förbättras främst för de som bor i de mindre byarna, t.ex. Hököpinge, Gessie kyrkby och Rängs sand, men även för Vellingebor som vill ut i rekreatiomsområden. De kortaste resorna inne i de större orterna påverkas i relativt liten utsträckning av översiktsplanen.

Översiktsplanens målsättning är att knyta samman cykelvägnätet med de nya stationerna för spårburen kollektivtrafik. Detta tillsammans med trygga cykelparkeringar och en utbyggnad av säkra pendelparkeringar är viktigt för att underlätta byte av färdmedel. Kommunen har även ett pågående arbete om att säkra skolvägar, där man bland annat utifrån olycksstatistik och samtal med barn om deras upplevelser av skolvägen identifierar och åtgärdar otrygga miljöer.

Utbyggnad av spårväg

Trelleborgsbanan

Översiktsplanen redovisar framtida persontrafik på Trelleborgsbanan med stationer i Västra Ingelstad och Östra Greve. Trelleborgsbanan finns redan och gör därmed inte intrång i tidigare opåverkade områden. Däremot kan ökad trafik på banan göra att den upplevs som en starkare barriär. Stor vikt bör därför läggas vid att göra bra över- och undergångar som minskar barriäreffekten.

Spår mellan Malmö-Vellinge-Falsterbonäset

Översiktsplanen reserverar mark för framtida spår mellan Malmö-Vellinge-Falsterbonäset, antingen lätt spårväg eller järnvägsspår. Konsekvenserna av de olika alternativen finns översiktligt beskrivna i stråktudie Malmö-Vellinge (Atkins, 2010-10-15).

Ny spårväg innebär en ny kommunikationskorridor som ytterligare fragmenterar landskapet. De tänkbara alternativa korridorer för ny spårväg/järnväg som redovisas i stråktudien försöker, där så är möjligt, samlokalisera spåret till befintliga kommunikationsstråk. Söder om Vellinge följer såväl korridoren för lätt spårväg som järnvägstrafik samma sträckning som E6. Spåret ger därmed inte upphov till en ny barriär, däremot blir befintlig barriär bredare. Liksom för Trelleborgsbanan bör stor vikt läggas vid att minimera barriäreffekter.

De olika alternativen för spårväg tar alla i anspråk jordbruksmark och innebär delvis intrång i höga natur- och kulturmiljövärden. Framförallt finns risk för konflikt med naturvärden utmed sträckan från Höllviken till Falsterbonäset.

Delar av denna sträcka omfattas av naturreservat och Natura 2000, riksintresse och landskapsbildsskydd. Järnväg bedöms medföra allt för stor påverkan för att alternativet ska vara realistiskt. Konsekvenserna för genomförande av en lätt spårväg genom området kommer att utredas närmare i fortsatt arbete. Genom att förlägga spåret intill befintlig vägkorridor bör konsekvenserna på naturmiljön begränsas. Frågan behöver dock studeras mer i detalj i den fortsatta planeringsprocessen.

Lätt spårväg innebär mindre störningar som buller och kan därför förläggas närmre tätorterna. Den kan också erbjuda fler stopp än pågatågstrafik. Totalt sett når alternativet med lätt spårväg fler invånare men ger något längre restid. Även jämfört med dagens busslinjesystem innebär lätt spårväg något längre restider, enligt Atkins utredning. Framkomligheten för busstrafiken och därmed restiden kommer dock att försämrats vid ökad belastning på vägnätet. För att förbättra kollektivtrafiken kan separata bussfält byggas ut i en första etapp, innan spåret realiserar. "Kör buss - tänk spår".

Utbyggnad av nya vägar/väganslutningar

Historiskt sett har vägarna framförallt löpt i nordsydlig riktning i detta landskap. Idag ser dock kommunen ett behov av att knyta ihop de östra och västra kommundelarna och förelår därför en ny väg mellan Västra Ingelstad och Vellinge. Denna berör riksintresse kulturmiljö (MK128) på en del av sträckan. Så länge vägen utformas med hänsyn till de landskapsdominerande fornlämningsmiljöer som finns i området bedöms vägen inte påtagligt skada riksintresset. Liksom nya spårvägar innebär ny väg i kommunen dock ianspråktagande av värdefull jordbruksmark och viss fragmentering av landskapet.

Väg E6 och väg 100 är idag överbelastade och periodvis finns problem med framkomligheten. För att minska risker och förbättra tillgängligheten säkerställer översiktsplanen förutom ett spårreservat även mark för utbyggnad av väg 100 till fyra körfält mellan Höllviken och E6.

Detta bedöms som viktigt för att minska risken för olyckor och öka framkomligheten för räddningstjänsten. Dålig framkomlighet kan t.ex. innebära att farliga omkörningar ökar. Vägen utgör dessutom en prioriterad led för transport av farligt gods. En ny avfart från väg 100 mot Trelleborg planeras för att avlasta trafikströmmen genom Höllvikens tätort söderut samt förbättra kontakten med Trelleborg.

Sammantaget underlättar översiktsplanen för biltrafik, vilket ofta leder till ytterligare ökad biltrafik. För att begränsa ökningen av biltrafik satsar översiktsplanen samtidigt på att höja kollektivtrafikens attraktivitet, se ovan.

Buller

Höga bullernivåer från trafik i kommunen finns främst utmed väg E6.

Enligt Trafikverkets bullerkartläggning överskrider riktvärden för trafikbuller i västra delarna av Vellinge tätort. Även i Hököpinge finns risk för trafikbullerstörningar. Med ökande trafik på E6 kan dessa störningar förväntas att öka ytterligare. En utbyggnad av Trelleborgs hamn riskerar innebära en ökning av andelen tung trafik på E6an förbi Vellinge tätort med ökade miljöproblem som buller, vibrationer, avgaser och trafikstockningar. Åtgärder för att minska trafikökningen på E6 är därför avgörande för en god boendemiljö i Vellinge tätorts västra randzon. Införandet av spårtrafik mellan Malmö-Lund är ett exempel på en viktig åtgärd. En stor miljövinst vore även att föra över hamntransporterna till järnväg istället för väg. Samtidigt behövs även andra bullerdämpande åtgärder vidtas. Då det rör sig om en statlig väg är det Trafikverket som ansvarar för uppföljning och åtgärder.

Översiktsplanen föreslår ny bebyggelse i västra delarna av Vellinge tätort. För dessa kommer bullerfrågan att behöva studeras vidare med avseende på nuvarande och framtida bullersituation.

Luftkvalitet och miljökvalitetsnormer

Trafiken på E6 och väg 100 orsakar i dagsläget en dålig luftkvalitet och miljökvalitetsnormerna för luft riskerar att överskridas. Senaste mätning och beräkning (år 2009) visar på något bättre värden. I de delar av kommunen som inte ligger nära de stora vägarna kan halterna anses vara låga och luftkvaliteten utgör inget problem.

Trafik mellan Vellinge och Malmö innebär att kommunen bidrar till den dåliga luftkvalitet som råder på vissa platser i Malmö.

Skillnaden mellan ut- och inpendling till kommunen har minskat under de senaste åren, medan bruttopendlingen och därmed trafikarbetet har ökat.

Översiktsplanen underlättar näringslivsutveckling i kommunen, vilket gör att fler invånare kan arbeta inom kommunens gränser. Förväntad befolkningssökning överstiger dock sannolikt antalet nya arbetsplatser, varför nettopendlingen år 2025 förväntas vara större än idag. Sker denna pendling med bil kommer problemen med luftkvalitet i Malmö ytterligare att förvärras. Det är därför viktigt att kollektivtrafiken gynnas med spårtrafik mellan Vellinge och Malmö-Lund.

Den översiktliga planeringen i Malmö Stad innebär att pendling in med bil kommer att försvåras ytterligare i framtiden med införandet av biltullar, dyrare och färre parkeringsmöjligheter, etc, vilket innebär att det i framtiden kommer bli ökat tryck på att kunna resa kollektivt mellan Vellinge kommun och Malmö på ett tryggt, enkelt och snabbt sätt.

Vad gäller utsläpp av koldioxid per person, förväntas dessa minska något till år 2025 och markant till år 2050. Den största förändringen beror på minskad energianvändning per fordonskilometer och ökad användning av förnyelsebara energikällor.

Totalt bedöms dock utsläppen öka till år 2025 på grund av befolkningssökning, medan de på länge sikt (år 2050) minskar trots ökande befolkning enligt Trivector. Denna prognos förutsätter dock användning av ny teknik som ännu inte finns.

Åtgärder

- Spårväg mellan Malmö-Vellinge-Falsterbonäset. Eventuellt kan detta starta med utbyggnad av separata bussgator.
- Minska antalet barriärer och öka antalet passager över/under stora svärpasserade kommunikationsleder
- Arbeta för pendlarparkeringar, beteendepåverkan och bilpooler
- Förbättra infrastrukturen för användare av alternativa fordonsbränslen genom att uppföra tankställen för etanol och biogas i varje kommunal del.

Nollalternativ

Det jämförande nollalternativet till översiktsplanens betydande miljö-påverkan vad gäller trafikfrågor är vad som skulle hända om Falsterbobanan inte realiserar. Trivector har utrett frågan i sin rapport Hållbar planering i Vellinge kommun, 2010:67.

I nollalternativet förväntas biltrafiken i kommunen utgöra 78% av alla resor, jämfört med 65-76% vid utbyggd Falsterbobana. Det befintliga vägnätet räcker inte till, utan kapacitetshöjningar aktualiseras än mer.

Utnyttjande av vägnät nära kapacitetsgränsen kan ge fler, men ofta lindrigare olyckor. Koldioxidutsläppen minskar, liksom med översiktsplanen, jämfört med idag pga. av teknikförbättringar.

I nollalternativet går man miste om en attraktiv kollektivtrafiklösning mellan Falsterbonäset/Vellinge och Malmö. Det skapas inga nya stationsmiljöer, dit service kan kopplas. Tillgänglighet och komfort i befintlig kollektivtrafik kan minska, då trängseln ökar.

Nollalternativet tar dock inte i anspråk ny jordbruksmark eller påverkar naturmiljöer, såvida vägnätet inte byggs ut för att öka kapaciteten.

Sandstränder utmed Falsterbonäset. Sommaren 2011

UPPFÖLJNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Fortlöpande uppföljning av såväl havets som grundvattnets nivå vid Falsterbonäset krävs. Den bör innefatta regelbunden kontroll av grundvattennivåer i ett antal kritiska punkter, dokumentation av högvattensituationer och effekter av skyddsåtgärder etc. För framtida kontroll av kustlinjen och strandförhållanden rekommenderas regelbunden återkommande dokumentation med flygfotografering.

Återkommande avstämningar mot aktuella prognoser för havets hög- och medelvattennivå för att kontrollera och uppdatera kommunens handlingsplan ska ske.

Det behövs en översyn av dagvattenhanteringen och de befintliga dagvattensystemen inom Skanör-Falsterbo, Ljunghusen samt delar av Höllviken.

Aktuella åtgärder kan bli anläggande av utjämningsmagasin, upprensning och installation av någon typ av slussar eller fördämningar i de olika dikessystemen, anläggande av nya pumpstationer för avledning av dagvatten ut till havet, installation av backventiler i befintliga ledningar samt utökad grundvattendränering för att bibehålla dagens grundvattennivåer.

Vattenkvaliteten i vattendrag, kustvatten och grundvatten bör kontinuerligt följas upp.

Luftkvaliteten vid E6:ans norra infart och väg 100 ska dokumenteras och övervakas genom kontinuerliga mätningar av de luftföroreningar för vilka det finns antagna miljökvalitetsnormer.

Bullernivåer utmed E6 i höjd med Vellinge tätort samt Hököpinge behöver följas upp kontinuerligt av Trafikverket. Bullerdämpande åtgärder vidtas vid behov.

Vellinge kommun
POST 235 81 Vellinge
BESÖK Norrevångsgatan 3
TELEFON 040-42 50 00

